

Brassói Lapok

Előfizetési példány

Árusításba nem bocsátható

XL. évfolyam

284 szám.

Főszerkesztő:

Szele Béla dr.

Hétfo

1934. évi december 10

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Belföldre: A kézbesítő kézbesítési díjával és a pénzbeszedő inkasszó-díjával egyetemben 74 lej. Brassóban 70 lej. Ha az előfizető közvetlenül a kiadóhivatalnak fizet, az előfizetési díj 68 lej. — Postai kézbesítéssel és közvetlenül a kiadóhivatalnak fizetve, az előfizetési díj havonta 60 lej. — Külföldre: negyedévre 300 lej, félévre 600 lej, egész évre 1200 lej. — Magyarországon negyedévre 12 pengő, félévre 24 pengő, egész évre 48 pengő. — HIRDETÉSEK díja hirdetési oldalon 5 lej, páros (bal) szövegoldalon 6 lej, páratlan (jobb) szövegoldalon 7 lej négyzetcentiméterenként. Hirdetési díjak előre fizetendők. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Braşov, Str. Regele Carol 56-58. Telefonszámok: kiadóhivatal 92, szerkesztőség 93.

Az egész világ feszült érdeklődéssel figyeli a genfi párbajt

Laval mérsékelt hangú beszédet mondott

Eckhardt benyújtotta a magyar memorandumot

Genf, november 9.

Az egész világ sajtója és közvéleménye rendkívül nagy figyelmet szentel a délszláv—magyar ügy népszövetségi vitájának, amelyet a péntek délutáni tanácsülésen elhangzott expozék vezettek be. A felmérhetetlen horderejű pör drámai hangú tárgyalásának első fejezete ugyanis már végbement azzal, hogy a közvetlenül érdekelt behatárolt kifejtették feltevéseiket és érveiket. Most aztán a nagyhatalmak képviselőinek az állásfoglalásán van a sor, tehát a döntő jellegű fejezet. Mert a béke szempontjából annyira súlyos viszály alakulásának a további sorsa azon a magatartáson múlik, amelyet a döntőbíráskodó nagyhatalmak ebben az igen kényes és felelősségteljes pörben tanúsítanak. Mint a Népszövetség hangadóira és irányítóira, rájuk hárul a nehéz feladat, hogy fegyvelmezzék a vita szenvedélyességét és érthető elkeseredettségét, megtalálják azt a tárgyilagos megoldást, amely megnyugtató és főleg a békét megszilárdító módon tegyen igazságot ebben a veszélyes viszályban.

A marseillei merényletért való politikai felelősség problémájának első tárgyalási ülése nyomán a párisi vezetőlapok csaknem egyöntetűen mindenekelőtt azt állapítják meg, hogy a magyar megbízott válaszában hangja meglepetésszerűleg sokkal hevesebb volt, mint a vádló Jugoszlávia külügyminiszteréé. Abban még inkább egyetért a francia sajtó, hogy a rendkívül erőteljesnek és szenvedélyesnek indult vita a továbbiakban még jobban is elmergesedhetik, mert hiszen eddig csak az előre elkészített beszédek hangzottak el, míg ezután sor kerülhet a spontánabb megnyilatkozásokra, amelyeknek tónusát természetesen nem mérsékli az előre megfogalmazott szöveg. A Petit Parisien különösen kiemeli, hogy a nagy érdeklődéssel kísért genfi vita kezdetén túlfűtött szavak hangzottak el, s emellett mind a vád, mind a védelem többször elkalandozott a tulajdonképpeni tárgytól. Ez a szenvedélyesség esetleg igen messze vezethet. Az egyetlen remény abban áll, hogy a nagyhatalmak közbelépése elhárítja az Európát közvetlenül fenyegető veszélyt. Különösen nagy szerencse, hogy Olaszország

és Franciaország vállvetve igyekszik enyhíteni a helyzetet, továbbá, hogy Angliának eltökélt szándéka betölteni azt a szerepét, amelyet az európai egyensúly megtartása tekintetében ezuttal is magára vállalt.

Más jelentés is arról számol be, hogy Párisban továbbra is biznak a marseillei ügy komoly surlódások nélküli rendezésében. Ezt a reménykedést főleg Eden angol főmegbízott közvetítésére alapítják, amely a magyar—délszláv viszony enyhítését célozza. A Paris Soir azonban bizakodó megjegyzéseihez aggasztó értesü-

léseket is fűz, rámutatva, hogy a vitának szentelt üléseken drámai fordulatok is lehetségesek, bár a nagyhatalmak békeakaratának végül is győzedelmeskednie kell.

Az olasz sajtó a genfi nagy diplomáciai párbaj kezdetével kapcsolatban általában meleg érzelmi hurokat peng a magyar álláspont mellett. A népszövetségi tanács első ülése az olasz lapok szerint kedvezőnek mondható a vádlottra nézve, aki újból határozottan visszautasította az ellene felsorakoztatott vádak.

Ennek ellenére tulkorai még a vita ki-

menetelére bármiképpen is következtetni. Amint Titulescu bejelentette, a kisantant-államok megbízottai is újra felszólalhatnak még a vitában, miután tanulmányozták a magyar válaszméltakat s annak ellenbizonyítékait, amelyeket Eckhardt — állítólag amiatt, mert az olasz delegáció bizonyos módosításokat ajánlott — csak szombaton terjesztette be a főtárgyalás utján a tanácsnak. A vita tehát csak ezután bontakozik ki s adja meg a pör, vagy — amint az olaszok nevezik — a nagy diplomáciai párbaj állásának tisztább képét.

Az első összecsapás fináléja

a magyarok — folytatta Eckhardt — a legkegyetlenebb üldözések közepette sem elcsorogtak le soha terrorista cselekményekhez

— Magyarország konstruktív, békeszerető politikát folytat. Nagy érdeme a magyar nemzetnek és valamennyi kormányának, hogy a legnehezebb körülmények között is meg tudja óvni a magyar nép lelki egyensúlyát s egyben a Dunavölgy békéjét is, amelytől Európa nyugalma és békéje jelentékeny mértékben függ. Magyarország még a szomszédos kisantant-államok részéről is, nem támogat, hálát érdemel e politikájáért, amely mentes minden fenyegetéstől s becsületes kompromisszumoktól várja a dunavölgyi helyzet orvoslását.

Mindent összefoglalva, Eckhardt mint

alaptalanokat visszautasította a kisantant kormányainak vádjait.

TEVFIK RUSDI BEJ
FELSZÓLALÁSA

A magyar főmegbízott expozéja után Tevfik Rüsdi bej török külügyminiszter országa gyászának és a délszláv nemzettel való együttérzésének adott kifejezést Sándor király tragikus halála alkalmából. Egy pillanatig sem kételkedik abban, hogy a magyar kormány szigorúan lesújt azokra, akiket a merényletben felelősség terhel. A merényletrel kapcsolatban szükségesnek tartja, hogy a népszövetségi tanács mindent tegyen a gyilkosság körülményeinek felderítésére, hogy valamennyi kormány megfelelő intézkedéseket tegyen a gyilkosságért felelősnek talált hatóságok és személyek ellen.

Titulescu és Benes

Titulescu román külügyminiszter volt a következő felszólaló, aki ezeket mondotta:

— Eljárásbeli kérdést vetek fel. Magyarország tiszteletreméltó kiküldöttje expozéjában jelezte nekünk, hogy holnap emlékiratot nyújt be, válaszképpen a november 28-iki délszláv memorandumra. Minthogy a magyar kiküldött nem átalotta a kisantant politikai fondorlatának minősíteni azt, amit én szerves életünk egy tevékenységének nevezek, a tanács mindegyik tagja meg fogja érteni

annak lehetetlenségét, hogy a vita előbb véget érjen, mielőtt mindegyikünknek módja lesz a magyar kormány védekező, vagy vádoló iratainak komoly megvizsgálására. Minisztereket meg lehet gyilkolni. Meggyilkoltak királyokat, vagy ezzel fenyegették őket. Amíg azonban még életben vagyunk, nem engedhetjük, hogy elvesszük védekezési jogunkat.

A továbbiakban Titulescu kérte Vascelos elnököt, hogy a vitát szombaton még akkor se zárja le, ha a feliratkozott szónokok száma nem töltötte ki az ülést.

Laval nagy beszéde

Hétfőn aztán a kisantant megbízottai válaszlógni fognak a magyar érvekre. Miután az elnök biztosította Titulescut, hogy nem állott szándékában a vitát már szombaton lezárni, Benes is kijelentette, hogy mielőtt részletesen válaszolna Eckhardt-nak, megvárja a magyar emlékiratot. — Hangsúlyozta, hogy a Magyarországon rendszeresen és behatóan előkészített bünyös akcióval szemben, amelynek a marseillei merénylet lett az eredménye, Csehszlovákiának nem csak joga, hanem alkotmányos kötelessége is, hogy csatlakozzék a vele barátságban élő ország kormányának panaszához. Kötelessége ez különben nem csak a jugoszláv kormány-nal, hanem a népszövetségi tanács valamennyi tagjával szemben is, hogy felhívja figyelmüket azokra a súlyos veszélyekre, amelyek egy idő óta Közép-európa, sőt egész Európa békéjét fenyegeti.

Szóvá tette Benes, hogy bizonyos idővel ezelőtt a délszláv emlékiratban felhozott cselekményekhez hasonló kísérletek történtek az északmagyar határon Csehszlovákia ellen is. Ezért magáévá teszi Jugoszlávia vádjait és kijelenti, hogy a délszláv megállapításokhoz semmi kétség sem fér. Minden kormány amely menedékjogot ad, köteles mérlegelni a többi állammal szembeni felelősséget és a nemzetközi jog követelményeit.

— Mi nem tűrünk meg területünkön olyan emigránsokat, akik ellen valamely szomszéd kormányja azt a panaszt emelné, hogy terroristacselekményeket követnek el.

Benes kiemelte, hogy a népszövetségi tanácsnak okvetlenül foglalkoznia kell azzal a kérdéssel, amely szerint Magyarország a menedékjogon túlmenő kedvezményeket adott a horvát terroristáknak. A gyilkosság magyarázata céljából nem lehet belső elégedetlenségre hivatkozni, mert ilyen ma jórészt minden államban van. Az elégedetlenség csakis úgy követhet el bünyös cselekményeket, hogy kívülről támogatásban részesültek. Felszólalása további során Benes a nemzeti elv háboru utáni érvényesüléséről beszélt s rámutatott arra, hogy a jankapusztai terroristák ezt a történelmi folyamatot akarták megállítani. — Eckhardt szerint — folytatja — Magyarország nem akarja Horvátország visszacsatolását. Ez igaz, valójában azonban azt akarja, hogy Horvátország elszakadjon Jugoszláviától. Annak a terrorizmusnak amely a marseillei merényletbe vezetett, ez volt a bevallott célja. Ezzel összefüggésben Benes visszatért arra, hogy Csehszlovákia ellen is voltak magyar területen megszervezett mozgalmak, amelyek Szlovénia különválását célozták. Az 1929-beli Tuka-perben egy ilyen mozgalmat fojtott el csírájában a csehszlovák kormány. Azóta ez a mozgalom ismét jelentkezett. A Magyarországon élő állítólagos szlovák emigránsok, akik összeköttetésben állottak a horvát terroristákkal, Csehszlovákia ellen is terror-akciót készítettek elő. Utalt még Benes a kisantant és a Szovjetszövetség között létrejött szerződésre, amely tá-

— Emésztési gyengeség, vérszegénység, lesoványodás, sápadtság, mirigybetegségek, ekcémák, furunkulók esetében a természetes „Ferenc József” keserűvíz gyorsan szabályozza a belek annyira fontos működését és a vért biztosan felfrissíti. Az orvosi tudomány számos vezérfia meggyőződött arról, hogy a valódi Ferenc József víz mint alapos és kellemes hashajtó mindig kitűnően bevállik, miért is szoptató nőknél elválasztáskor kiterjedten alkalmazzák.

madó félnek nyilvánítja azt az államot is, amely támogatást nyújt a területén más országok épségére törő fegyveres bandáknak. Ha Magyarország és a kisantant között hasonló szerződés állana fenn, akkor a kisantantnak jogában állana közvetlenül védekezni az ilyen bandák ellen. Befejezésül kijelentette, hogy ha a háboru előtt merült volna fel hasonló viszály, amikor nem volt Népszövetség akkor a két ország valószínűleg háboruban állna jelenleg egymással. — Most azonban más a helyzet: a kisantant a Népszövetségtől várja az igazságszolgáltatást. Bizalmát fejezte ki aziránt, hogy a Népszövetség bülsesége elejét veszi a délszláv-magyar viszály kiéleződésének, s annak, hogy még súlyosabb feszültséggé fajuljon.

Az ülés ezzel végetért és az elnök bejelentette, hogy a vitát szombaton délután fél 4 órakor folytatják.

A népszövetségi tanács szombaton délután fél 4 órakor kezdődő ülésén a Saar-kérdésben tett elvi nyilatkozat után Benes ismét átadta az elnöki széklet Vaskoncelosnak s ezután folytatták a délszláv-magyar ügy vitáját. Elsőnek Laval francia külügyminiszter szólalt fel. Kijelentve, hogy Franciaország ebben a szomorú ügyben Jugoszlávia mellett áll. A Népszövetség tanácsának folytatnia kell Sándor király békeművét és tőle függ, hogy a béke ne jusson veszélybe. Ezután dicsérrel szolt arról, hogy Jugoszlávia méltóságteljesen és nyugalommal viselkedett a nagy gyász és fájdalom lelkiállapotában és nem akart maga elégtételt szerezni, mint 20 évvel ezelőtt mások. A mi döntésünket várja, Jugoszláviának ez a magatartása a bizonyítéka annak, hogy a nemzetközi élet milyen előrehaladást tett. A tanács hivatott arra, hogy kiderítse az igazságot és a beléjehelyezett bizalom alapján egész erkölcsi tekintélyével megadja Jugoszláviának azt az elégtételt, amelyet igényel és hogy levonja a tanulságokat arra nézve, hogy a nemzetközi összetartást a jövőben lehetetlen legyen ilyen cselekedetekkel megzavarni.

A továbbiakban Laval utalt Eckhardt-nak arra a tegnapi kijelentésére, hogy amennyiben a terroristáknak magyar utlevelük volt, ezeket nem törvényes uton szereztek. Eckhardt ezzel elismerte, hogy a magyar kormány kötelessége megállapítani a felelősséget. Beszélt a magyar megbízott tegnap a revíziós politikáról is. Ezzel kapcsolatban meg kell ismételni, a francia képviselőházban a napokban tett kijelentéseimet amely

szertint aki meg akarja bolygatni a határköveket, az az európai békét zavarja meg. Feltette ezután Laval a kérdést, lehetséges-e, hogy a jugoszláv emigránsok a magyar kormány tudta nélkül készítették volna elő a merényletet. Eckhardt azt állította, hogy ez így volt. A délszláv panaszirat viszont rámutat a két ország közötti diplomáciai jegyzékváltásra, amely szerint a délszláv kormány már régebben felhívta a magyar kormány figyelmét a emigránsok tevékenységére, de lépésének nem volt gyakorlati eredménye. A magyar kormány 1932 október 6-án megígérte, hogy hatóságai éberen fognak őrködni, úgy látszik azonban, hogy egyes hatóságai nem tanúsítottak kellő éberséget. Franciaország nem akarja a szenvedélyeket fűteni, de azt kívánja, hogy a jóvátétel megfelelő legyen az igazságnak és lehetővé tegye, hogy kölcsönös jóakarattal biztosítani lehessen a kibékülést.

Hivatkozott Laval az alapokmány 10-ik cikkelyére és ennek tartalmát jelezte meg irányító elvként. Ez a cikkely valamennyi tagállamnak köteleességévé teszi, hogy tiszteletben tartsa és megóvja más tagállamok területi épségét és politikai függetlenségét. Továbbá, hogy tartózkodjék minden olyan cselekménytől, amely alkalmas ezeknek a veszélyeztetésére. Megtiltotta, hogy a kormányok bátorítsanak, vagy eltérjenek területeiken olyan cselekményeket, amelyeknek e területek veszélyeztetése a célja. Ebből az alapelvből le kell vonni a szükséges következtetéseket.

Nem a menedékjog korlátozásáról és a szabadságjogok megszorításáról van

szó, hanem oly nemzetközi szabályzatról, amely gondoskodik a politikai bűncselekmények hatályos megtorlásáról.

A francia kormány fenntartja magának azt a jogot, hogy erre vonatkozólag konkrét javaslatokat terjesszen elő. A Népszövetségnek ezen az uton kell keresni a megoldást.

Uj vizsgálatot

Az érdekelt kormányoknak mindent meg kell tenniük, hogy felderítsék a bűnrészességeket s azokat megbüntessék.

A magyar kormány kötelessége újabb vizsgálatot lefolytatnia, hogy az igazság megállapítható legyen és a hatályos megtorlást biztosítsa.

Jugoszlávia viszont nem uralkodója, hanem akkor adja meg a legnagyobb hódolatot, ha a nyugalom és méltóságot továbbra is megőrzi. A gyilkosság nem lehet politikai eszköz mert megalázza a civilizációt és veszélyezteti a békét. Nem elég, hogy ostromozzuk a történeteket, hanem cselekedni is kell. Szükség van arra, hogy a vita végső következményeként nemzetközi szabályzatot dolgozzanak ki.

A MAGYAR MEMORANDUM

A délszláv emlékirat vádjaira válaszló magyar emlékiratot Eckhardt Tibor szombaton délután nyújtotta át a népszövetségi főtitkárságnak. Az emlékirat tartalma nagyjában megegyezik Eckhardt-nak a péntek délutáni ülésen mondott beszédével. Hangoztatja, hogy a Magyarország elleni hadjárat olyan politikai legkört jelentett, amely veszélyekkel van tele és megzavarhatja a világ békét. A magyar kormány is kéri, hogy derítsenek világosságot a marseillei merénylet hátterére, nemcsak Magyarországnak a kisantanthoz való viszonya szempontjából, hanem mert meg akarja védeni becsületét az olyan politikai fondorlatokkal szemben, amelyeknek erkölcsi hírneve és integritása tönkretétele a célja. Nem lehet Magyarországot hosszú ideig kitenni a súlyos vádaknak, mert, ha tovább tart az eddigi lelkiállapot, ennek súlyos következményei lehetnek más európai államok viszonyában is. Aztán megismétli, hogy a délszláv panaszirat túlhaladt vádakhoz hoz fel és a továbbiakban is követi Eckhardt beszédének gondolatmenetét, pontokban foglalkozva a délszláv emlékirattal.

Az abessziniai villongásnak 60 halottja van

London, december 9
A Reuter-tügynektség jelentése szerint a somáli gyarmat és Abesszinia határán két nappal ezelőtt lezajlott fegyveres összetűzésnek olasz részről 60 halottja és 200 sebesültje van. Az abesszinok 100 embert vesztettek halotakban és sebesültekben. Az olasz kormány már tiltakozott is az abesszin kormánytól a véres határvillongás miatt. Az abesszin kormány azt hangoztatja, hogy az olasz csapatok nyomultak át területére, míg az olasz kormány jelentése szerint az abesszinok gépfegyverekkel átlépték a somáli határt.

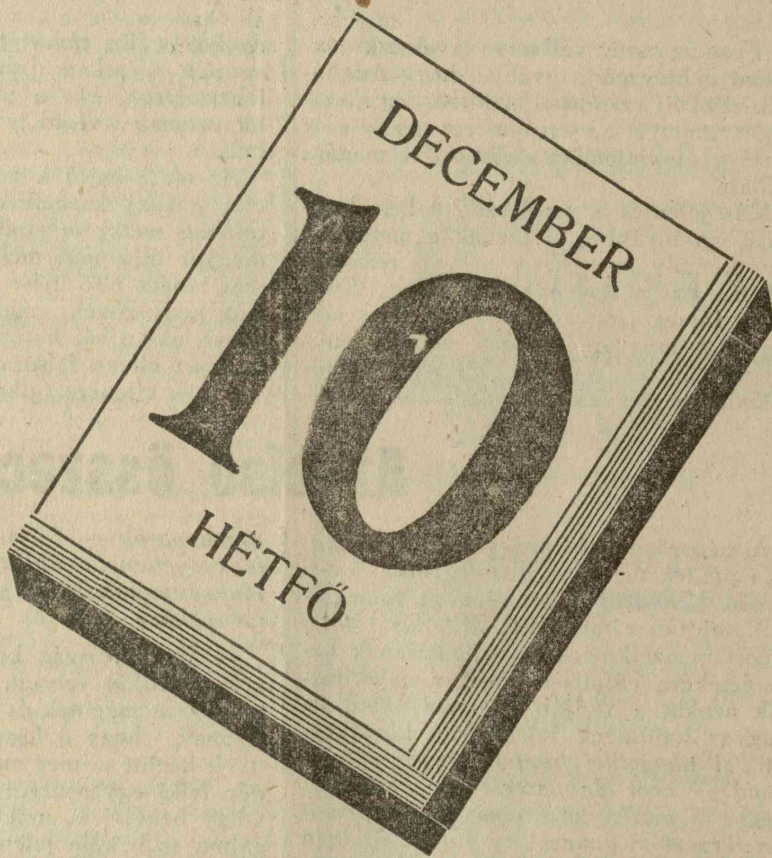
MUSSOLINI UJ TERVET DOLGOZOTT KI AZ EURÓPAI BÉKÉRE

(London.) A londoni Star című lap értesülése szerint Mussolini olasz miniszterelnök új tervet dolgozott ki Európa megbékítésére. A Duce terve három pontozatot tartalmaz s ezek a következők:

1. Az összes európai államok kötelezik magukat arra, hogy támadást kizáró egyezményt kötnek.
2. Nemzetközi bizottságot kell létesíteni a politikai természetű viták kérdéseinek rendezésére.
3. Kidolgozzák a nemzetközi döntőbíráskodási szerződések széleskörű hálózát.

A londoni lap értesülése szerint Mussolini ezzel a tervvel csak akkor lép határozott formában a nyilvánosság elé, ha a keleti egyezmény kérdését a franciák nem tudják sikeresen tető alá hozni.

Mint minden esztendőben, úgy az idén is

kezdődik

FÉLÁRU
SZÖVETMARADÉK-
vásárunk.

VESTIS Brassó,
Lensor 22

A kamara ülése

Kedden terjesztik a Skoda-jelentést a kamara elé

Bukarest, december 9

A kamara mai ülésén Atta Constantinescu (georgista) tiltakozik a telefonbeszélgetések ellenőrzésének egy idő óta bevezetett rendszere ellen.

Serdici (nemzeti-parasztpárti) közli a Ház elnökségével, hogy miután Osola Aurél képviselőt Temesvár polgármesterének nevezték ki, mandátumáról, a választási törvény értelmében, le kell mondanania.

Voinea Vasiliu (többségi) a CFR egyes vonalszakaszainak elhanyagolt állapotát teszi szóvá.

Ezután napirendre térnek és Stefan Mihailescu (nemzeti-parasztpárti) folytatja tegnap megkezdett felirati beszédét,

melyben főként a kormány gazdasági és társadalmi politikáját kritizálja.

A Skoda-bizottság elnöke Bentoiu főelőadóval egyetértésben úgy határozott, hogy a jelentést kedden terjesztik be a kamarához.

Tatarescu miniszterelnök ma hosszasan tanácskozott Bratianu Dinuval. A fővárosi lapok szerint a liberális párt elnöke a felirati vita mielőbbi befejezését óhajtja. Tatarescu a kívánságnak megfelelően kérte a többségi parlamentárokat, hogy minél kevesebben szólaljanak fel a felirati vita során. A miniszter reméli, hogy a vitát már pénteken le lehet zárni s a kormány ratifikálás végett a parlament elé terjesztheti a nyári szünet idején kiborsított rendeltetvényeket.

Egy bőkezű tanu vallomása a Juhos-perben

Temesvár, december 9.

A Juhos-per szombati tárgyalása Moldován oravcai malomtulajdonos kihallgatásával kezdődött. A malomtulajdonos elmondta, hogy Juhosék meg akarták venni a birtokában levő malmot, de a vételárát igen alacsony összegben állapították meg.

Racsov dr. volt lugosi árvaszéki elnök közbeszól s megjegyzi, hogy a malom nem is ért semmit, olyan elhanyagolt és rozoga állapotban volt.

Moldovan ingerülten és ökölboszoritott kezekkel fordul Racsov dr. felé és úgy kiáltja:

— En nem hazudok!

Az elnök leinti a heveskedő tanut, majd Sándor László oravcai magánzót hallgatja ki. Sándor kihallgatása állandóan a tárgyalótermet megtöltő közönség kacagása közben zajlott le. Vallomását mindjárt a következő szavakkal kezdte:

Elnök ur — mondotta keserves sóhajtas közben — minden vagyonomat ellopják.

Azután kissé rapszódikus mondatokban arról beszélt, hogy 18 évig volt idegszomatóriumban kezelés alatt. A Juhos-ügybe úgy keveredett bele, hogy 8 millió 400 ezer lejért a Juhos-hagyatékából erdőt akart venni. Előlegül ki is fizetett másfél millió lejt, de a árvaszék nem hagyta jóvá az erdőterület eladását s így a vásár visszament. Az előleget azonban nem kapta vissza. Úgy akart magán segíteni, hogy újabb erdőrészeket vesz a Juhos-hagyatékából, de egy esetben sem sikerült. Azonban kerek 5 millió lejt fizetett rá

a Juhosnéval és a Varjassyval való barátságra.

Az elnök megkérdezi tőle, miért állt kötélnek mindig, amikor látta, hogy nem boldogul Juhosékkal.

— Nagyon imponáltak nekem, elnök ur, — mondotta büszkén a tanu, — és én boldog voltam, hogy ilyen előkelő társaság engem is elfogad. Különösen az a Varjasy firolt engem.

Elnök: Nem helyezték Önt gondnokság alá?

Sándor: Akartak...

Elnök: Igaz-e, hogy Müller Péternek, Juhosné jószágigazgatójának 30 ezer lejt adott?

Sándor: Erre nem emlékszem, de ha adtam is, mit számított nálam az a potom 30 ezer lejt? Éppen annyi volt, mintha egy cigarettával kínáltam volna meg valakit.

Elnök: Igaz-e, hogy Csernolatec dr. 230 ezer lejt kért öntől Racsov árvaszéki elnök megvesztegetésére? A vizsgálóbíró előtt annak idején erre a kérdésre Ön igennel felelt.

Sándor: Erre már nem emlékszem visza.

Végül azt mondja el vallomásában, hogy amikor Juhosné és Varjasy dr. kiszabadult a vizsgálati fogságból, 2 millió lejjel segített rajtuk.

A tárgyalóterem közönsége mindvégig meg-megújuló derűltséggel hallgatta végig a tanuvallomást, amely elég szemléltető példát adott arról, hogy Varjasyék mennyire értékelték hiszékeny emberek megkopszátásához.

Még mindig özönlenek a jugoszláviai magyar kiutasítottak Szegedre

Szeged, december 9.

A Jugoszláviából tömegesen kiutasított magyarok még mindig valósággal özönlenek Szegedre. Pénteken este 7 órakor újabb 272 kitoloncolt érkezett, akiknek többsége falusi, a többi pedig elesett szegény ember. Sok közöttük is a gyerekek, sőt a csoportban egy gyermekágyi lázban szenvedő asszony is volt. Miután a beteget kórházba szállították, a többi továbbították Budapestre.

Szombaton reggel két vasuti kocsiban még 41 kiutasított futott be a szegedi pályaudvarra. A menekülthivatali kimutatása szerint a Jugoszláviából kiüldözött magyarok száma ezekkel együtt 1618-ra emelkedett. Nagyszékső határállomáson szombaton reggel további 50 embert tartott át a szerb hatóságok. Szűrcsnél és Rőszlénél is újabb csoportok léptek magyar területre. Magyarországon 26. Szegednél pedig a szombati nap folyamán 162 kiutasított jelentkezett, úgyhogy teljes számuk már meghaladja a kétezeret is.

A kiüldözöttek szerint a szabadkai állomáson még mindig többszázan várják elindításukat.

A menekültek lajstromozása során kiderült, hogy tulnyomó részt olyanok, akik már optáltak a jugoszláv állampolgárságra. Ezekkel a rendőrhatalóságok rövid uton közölték, hogy magyar állampolgároknak tekintik őket s haladéktalanul el kell hagyniok Jugoszlávia területét. Azokat ugyanis, akik tényleg magyar állampolgárok voltak és csak Jugoszláviában éltek, a hatóságok már hetekkel ezelőtt kiutasították.

Szegedre különben szombat délután is újabb kiutasított-csoportok érkeztek.

A világsajtó továbbra is napirenden tartja a jugoszláviai tömeges kiutasítások ügyét és megindító részleteket közöl a magyar kiutasítottak sorsáról. Az olasz, angol és amerikai lapok vagy saját küldött tudósítójuk megrázóhangú riportjait hozzák, vagy átvesszik ezeket.

A belgrádi sajtó azt írja, hogy Magyar-

**SZELEKTIVITÁSA TÖKÉLETES-
SKÁLÁJA NAGYMÉRETŰ ÉS ÁTTEKINTHETŐ-
TÖKÉLETES FADINGKIEGYENLÍTÉS-ELEKTRO-
DINAMIKUS HANGSZORO-HANGSZINEZETE KELLEMES
KIALLITÁSA FÉNYŰZŐ**

Standard-rádió

Brassói elárusítóhelyek: **S. Braun,
Robert Roib utódai.**

országból is tömegesen utasítják ki a jugoszláv állampolgárokat. A Pravda című lap szerint a magyar hatóságok egész vonatokkal teszik át a határon a délszláv állampolgárokat.

A félhivatalos délszláv Avala-ügynökség szerint október 9-től mostanig mindössze 2717 magyar állampolgárt utasítottak ki a Jugoszláviában élő 27 ezer magyar állampolgár közül. A kiutasításokat a jugoszláviai munkanélküliség tette szükségessé.

Végetért a fővárosi ügyvédek sztrájkmozgalma

Bukarest, december 9.

A fővárosi ügyvédek sztrájkja ma délután 3 órakor végetért. Petrovici dékán közölte a 2 órára összehívott közgyűlés tagjaival, hogy Antonescu igazságügyminiszter a képviselőház tegnapi ülésén tett kijelentése értelmében lemondott a sérelmes rendelet alkalmazásáról. A közgyűlés tudomásul vette a miniszter válaszát és úgy határozott, hogy a sztrájkmozgalmat megszünteti. Délután már az összes bírói fórumok előtt zavartalanul folytak a tárgyalások.

Ciuntu „bucsunyilatkozata”:

„Románia örömmel tudja háta mögött egy 165 milliós nemzet erkölcsi és anyagi erejét“

Bukarest, december 9.

Ciuntu Edmond, Románia moszkvai követe Cetatea Albán, a határ átlépése előtt fogadta a Dimineata munkatársát, akinek a következőket jelentette ki:

— A román közvélemény nagy elégtellessel fogadta a Szovjettel való diplomáciai kapcsolatok főlvetelét. Románia külpolitikáját két tétel irányítja: az ország határainak sérthetatlensége és a béke ügye, amelyet őszintén, hátsó gondolat nélkül kívánunk szolgálni. Ezeknek az eszméknek a védelmében

örömmel tudja háta mögött egy 165

milliós nemzet erkölcsi és anyagi erejét.

Az újságíró kérdésére Ciuntu elmondta, hogy Románia egyelőre csupán egy konzulátust állít fel Szovjetországban. Reméli, hogy később a szükség szerint újabb konzulátusokat lehet majd létesíteni. Azt is kijelentette, hogy határátlépési igazolványokat addig nem bocsátanak ki, amíg ebben a kérdésben megállapodás nem jön létre a szovjet és a román hatóságok között.

— Ha fáradt és izgatott, ha a hasban feszülést érzi kinezza és gyakori félelemérzetben szenved, akkor igyék reggelente éhgyomorra egy pohár természetes „Ferenc József” keserűvizet, mert ez megszünteti az emésztési zavarok okait, csökkenti a mérges bélgázfeloldást s elhárítja a vértódlásokat.

A karácsonyi számunk

Brassó, december 9.

Ezuttal csak röviden jelentjük, hogy már dolgozunk rajta, már készül a B. L. ünnepi ajándéka. Most is hűek maradunk ennek az újságnak hagyományaihoz, bőven és szépen akarunk nyújtani minden olvasónk számára.

Tavaly Tamási Áronnak adtuk egy szindarabját önálló mellékletként, ezuttal Tomcsa Sándornak két kacagató egyfelvonásos darabját kapják olvasóink önálló kiskönyv formájában.

Mindkét darab ragyogóan alkalmas műsoros estélyek céljaira és biztosra vesszük, hogy külön örömet szerzünk ezekkel azoknak, akik az ilyen kis darabokat régóta nehezen nélkülözik.

**50 százalékos kedvezménnyel
utaznak a tanulók
a karácsonyi szünet idején**

Bukarest, december 9

A CFR vezérigazgatósága rendeletet adott ki, amelyben a karácsonyi szünet idejére 50 százalékos kedvezményt biztosít a tanuló ifjúság részére. A rendelet értelmében a külföldön tanuló diákok is igénybe vehetik a kedvezményt.

Nem értek mindtenben egyet azzal, amint beszéltek. De hiszem, hogy jót akartok. Nem is jutott eszembe, hogy érveljek: minőség forradalmát akarjuk. Minek érvelni? A minőség nem politika, melynek csak szavazása van, hanem cselekvő kiválasztás. Minden kiválasztás pedig tett. Azért állítom, hogy a kiválasztás erdélyi magyar nemzedék minőségében októberista lesz és ha tenni tud, tetteiben minőségben is októberista. Régen e'féle politikát ugyanis az emberek az izmusokat, mire az államot, a gazdaságot, a magánéletet ők let.

Tábornokok nyilatkoznak az országvédelmi adóról

„Minden jövedelmet meg kell adóztatni”
— mondja a volt hadügyminiszter

Bukarest, december 9

A fővárosi lapokat élénken foglalkoztatja az országvédelmi hozzájárulás bevezetéséről szóló minisztertanácsi határozat. Az A. B. C. szerint azokat a vállalatokat kellene megadóztatni, melyek kivételes helyzetükkel fogva fanasztikus jövedelmeket vágnak zsebre. Említ egy sereg kartellt és azt állítja, hogy valamennyi hihetetlen nyereséggel dolgozik.

A Dimineata két tábornok nyilatkozik közli. Mardarescu volt hadügyminiszter azon a véleményen van, hogy a legnagyobb áldozat is kevés, amikor az ország védelméről van szó.

Szerinte minden jövedelmet meg kell adóztatni.

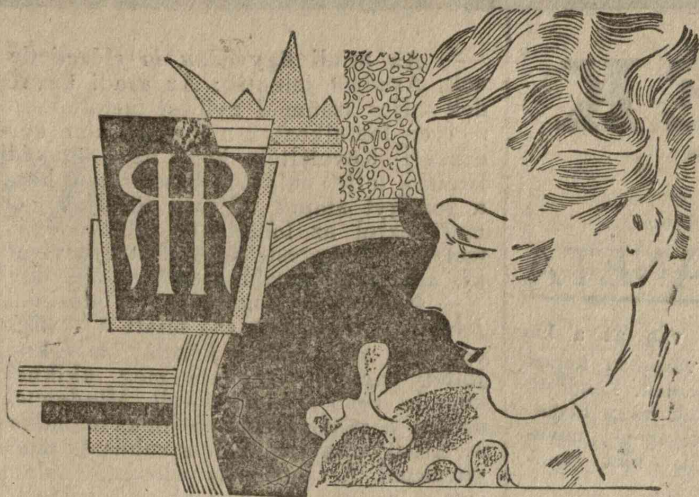
Polgári kötelesség, hogy mindenki hozzájáruljon a hadsereg fejlesztéséhez a mai aggodalomkeltő időkben.

Burilleanu tábornok dicsérettel említi fel a kormány széleskörű gondoskodását, ahogyan szívén viseli a hadsereg ügyét.

Az évi 2 és fél milliárd lejt is kevésnek tartja.

mert véleménye szerint ennek az összegnek több mint felét a légi haderő céljaira kell fordítani.

Szakértők véleménye szerint a hadsereg felszereléséhez mintegy 15 milliárd lejre van szükség. A munkálatok megkezdéséhez szükséges pénz a belföldi kölcsön folytán a kormány rendelkezésére áll.

RICHARD HUDNUT

three flowers
Puder

Napjainkban már
nem oszlogatnak
CIMEREKET

A Richard Hudnut
Three Flowers puder
jogot ad minden nőnek,
hogy az arisztokraták
stílusát öltse fel

Azok között a tényezők között, amelyekből a nőket megítélik, az arcbőr a legfontosabb, az arcbőr ápolására pedig a puder a leghatásosabb. A szín, elegáns árnyalataival, amely az arcbőrnek hamvasságot és természetességet kölcsönöz, a raffineriával adagolt parfüm, amely a közlekedéskor kellemes benyomást kelt, a mikroszkopikus por, amely az arcbőrt tökéletesen bársonyossá teszi — ezek a kiváló készítmény szükséges alkalmak.

Ismét Iarkasszemet néz a két erdélyi frakció

Maniu nyíltan sikraszállott a „badacsonyi program” megvalósítása érdekében

Kiéleződtek az ellentétek Vajda és Maniu között — Sica Popescu tábornok özvegye vagyonrevíziót kér maga ellen

Inculetz miniszter alapos leckében részesítette Cuzát

Bukarest, december 9.

A Skoda-jelentés megszavazása, ha nem is emelt új helyzetet ebben az évek óta valószínűsíthető, nagy viharokat és szenzációs fordulatokat előidéző ügyben, kétségtelen jele annak, hogy ezzel az aktsal minden lehetséges megvalósulhat a két szembenálló párt közötti békének. A kormány párt hivatalosa hosszú hallgatás után ismét éles támadásokat közöl a nemzeti-paraszt párt ellen, ugyanakkor Mihailache hivatalos kommunikációban közli, hogy a párt általános bizottsága véleménykülönbség nélkül megítélte a szűkebb vezetőség előző döntését és általános támadás megindítását határozta el a hatalmi rendszer ellen. A hivatalos közleménytől függetlenül a nemzeti-paraszt párt parlamenti tevékenysége is arra mutat, hogy

a két párt közötti ellentétek feltűnően kiéleződtek s a harc az általános jellegű politikai kérdésekről a legkényesebb területekre: a kormány tevékenységének gazdasági és

pénzügyi felületére siklott át.

A kamara tegnapi ülésén — amint a ma ideérkezett fővárosi lapokból olvassuk — Madgearu a következő kérdésekre kért választ a pénzügyminisztertől:

1. A gazdasági és pénzügyi helyzet alkalmas volt-e a belföldi kölcsön kibocsátására?

2. Helyesen cselekedett-e a kormány, hogy a konverziós részletek törlesztési határideje előtt tíz nappal kezdte meg a kölcsön kibocsátását?

3. A feltételek megállapításában tekintettel volt-e a pénzügyi viszonyokra és a belső hitel érdekeire?

4. Tiszteletben tartja-e az aranyzáradékot?

5. Milyen eszközökhöz folyamodott avégett, hogy a közönséget jegyzésre serkentse?

6. Elérte-e a célját, hogy ismét forgalomba vigye a gyümölcsüzemű heverő pénzeket, avagy ellenkezőleg, nem fog-e rosszabbodni a gazdasági helyzet?

7. Mekkora a jegyzések végösszege és milyen összeget képviselnek a könyvelési és a készpénz tételek?

8. Nincs-e a pénzügyminiszter azon a véleményen, hogy a kölcsön megbukott s ebben az esetben a következményeket le kell vonnia?

A kormány félhivatalosa válaszképpen a konverziós törvényt hozza fel és a novemberi részletfizetés adataival igyekszik rámutatni arra a változatlan bizalomra, amivel a nagyközönség a kormány iránt viseltetik.

A várt 70 millió helyett 400 millió lejt fizettek be a konverziós adósságok.

A törvény alkalmazásának nagyszerű eredményei azt bizonyítják, hogy a hitel az ujjaéledés után van s éppen ezért a nemzeti-paraszt párt kritikái kivétel nélkül rosszhiszeműségekből fakadnak.

A szövetkezeti kérdések körül is ilyen csatározások folynak a két harcbanálló párt között. Vannak panaszok, melyekkel kapcsolatban 6-7 interpellációt jegyeztek be a nemzeti-paraszt párt parlamentárisai.

Sulyos belső bajok robbantak ki a nemzeti-paraszt pártban

Ez a küzdelem a nagy nyilvánosság előtt zajlik, ugyanakkor a nemzeti-paraszt pártban kiújultak a régi ellentétek, melyek hovatovább szabályos belháború jellegét öltik. A párt következtében felkavart izgalom-hullámok egyelőre ugyan nem csapnak túl a párt határait, viszont kétségszerű, hogy Mihailachenak alkalommal is sikerülni fog a támadó frontban jelentkező nézeteltéréseket a pártfegyelmem korlátai közé szorítani, tekintettel arra, hogy most már Maniu is (aki a nyár folyamán még békítő szerepet vállalt) haladéktalanul elhatározta, hogy a pártot két frakcióra osztja egymással szemben, egyiknek élén Maniu, a másiknak vezére, Vajda, aki több lényeges kérdésben nem ért egyet a nemzeti-paraszt párt volt elnökével. Így többek között a kormánybuktató harc végleges taktikájában nem tudtak megállapodni. Maniu következtében a „badacsonyi program”-ban juttatott kifejezések, beszédekben, amelyet az állandó bizottság legutolsó ülésén tartott, kül- és belpolitikai okok egész sorát vonultatva fel annak bizonyítására, hogy a nemzeti-paraszt pártnak a megoldásra váró problémák előtt való újabb megtorpanása és a nyílt színtánc elöl való visszavonulása milyen kiszámíthatatlan következményekkel járhat az államélet további megvalósítására.

Kijelentette, hogy meggyőződését nem hajlandó alku tárgyává tenni, még akkor sem, ha a párt másként határoz.

Végül a Mirto-ügyre célozva hangsúlyozta, hogy a pártnak el kell távolítania magából azokat az elemeket, akik idegen célok eszközül adták oda magukat.

Maniu beszéde mély hatást gyakorolt a jelenlévőkre. Ugyanakkor azonban a párt további sorsát közvetlenül érintő probléma merült fel:

helyes-e, ha a nemzeti-paraszt párt hivatalosan is közösséget vállal Maniu programjával s ezáltal esetleg elvágja maga előtt a hatalomrajutás útját?

Tény az, hogy Maniu felszólalását szenvedélyes vita követte, melyben a vezető szót a Voicu Nitescu volt igazságügyminiszter, Vajda bizalmasa vitte, aki nemcsak a Maniu politikája ellen foglalt állást, de védelmébe vette Mirtot is, bár előzőleg Madgearu éles szavakkal bélyegezte meg a volt közlekedésügyi miniszter viselkedését.

Mi sem jellemzőbb a helyzetre, mint az a külön értekezlet, amit Vajda hívei az ülés után Anghelescu volt bankkormányzó lakásán tartottak. A pártvezetőség tagjaira nagyon lehangolóan hatott ez az újabb különválás. Lupu állítólag kijelentette, hogy abban az esetben, ha a vezetőségnek nem sikerül Maniu és Vajda között békét teremteni, úgy haladéktalanul felbontja a nemzeti-pa-

raszt párttal kötött fúziós megállapodást.

A Viitorul szerint Mirto és Tilea leleplezéssel fenyegették meg Maniut, ha nem szünteti meg az ellentük indított harcot. Állítólag közölték Mihailachéval, hogy Maniu jól teszi, ha óvatosabban viselkedik. Bár fenntartással kell fogadnunk a kormány párt hivatalos közlését, kétségtelen, hogy a Maniu-Vajda ellentétek miatt

a párt egységét ismét komoly veszély fenyegeti,

melyet ha az állandó bizottságnak nem sikerül elhárítania, úgy a nemzeti-paraszt párt kormánybuktató akciója elméleti értékűvé válik, a vezetőség pedig abba a kényszerhelyzetbe kerül, hogy vagy Maniut, vagy Vajdával kell szakítania, ami egyformán sulyos következményekkel fog járni.

Az állandó bizottság mindenesetre tovább folytatja üléseit. Ezutáni munkája talán eredményesebb lesz. Eddig mindössze csak annyit sikerült elérnie, hogy a két erdélyi vezér hívei ismét élénk szervezkedésbe kezdtek.

ISMÉT JELENTKEZIK POPESCU TÁBORNOK ÖZVEGYE

Sica Popescu tábornok özvegye levelet intézett a fővárosi lapokhoz, amelyben idézi Popovici tábornoknak, a Skoda-bizottság szenátor-tagjának azt a nyilatkozatát, amire Popescu tábornoknak egy kijelentése szolgált

okot. Beszélgetésük folyamán állítólag Popescu tábornok megjegyezte, hogy belföldön nem lehet hadfelszerelési rendelést eszközölni, aminek Popovici tábornok a bizottságban a következőket tette hozzá: „Persze, külföldön könnyebb a sápokat beszerezni.” Majd beszéde további során szükségesnek vélte a háború után szerzett vagyonok felülvizsgálását.

Az özvegy levelében csatlakozik Popovici tábornok véleményéhez s kijelenti, hogy elégtétellel venné tudomásul,

ha elrendelnék a térje után maradt vagyon felülvizsgálását.

Ugyanakkor azonban úgy kívánja, hogy Popovici tábornok vagyon helyzetét is vizsgálják felül.

HÁZKUTATÁS, MINT PROPAGANDA-ESZKÖZ

A bukaresti telefontársaság székhelyén tartott házkutatás ügyét a szélsőjobboldali lapok alaposan kihasználják az „idegenek” ellen. Goga lapja riadót fúj s a cikk „Ébredj román!” hangzatos címet viseli. „Az egész ország, egyik végétől a másikig, kémeikkel és árulókkal van tele, akik rendszeresen aláásák társadalmi, politikai és gazdasági életünket.” Majd tovább: „Tömrőltnők kell a jó románoknak. Ismét hallatnunk kell az „Ébredj román!” kiáltást. Össze kell fognunk, hogy egyesült erővel megtsítsuk ennek az országnak a földjét ellenségeinktől: az idegenektől és az elidegenítettektől.”

Nem érdektelen, ha a jobboldali mozgólódásokkal kapcsolatban leközljük Inculetz belügyminiszter válaszát, amit a kamara tegnapi ülésén Cuza „idegenellenes” interpellációjára adott.

— Az a véleményem — mondta a belügyminiszter —, hogy Ön helyrehozhatatlan kárt okoz, amikor a fiataliságot elvonja a munkától és a tanulástól. Erős meggyőződése, hogy hazánk fejlődését csak a kultura és a komoly tudás tudja biztosítani. Az Ön működése, azáltal, hogy az ifjúságot elvonja a könyvtől, számunkra alsóbbrendű helyzetet teremti.

Nem ártana, ha a könnyen megteveszthető fiataliság szimpátiájára vadászó Goga is megismerelné a belügyminiszter kijelentéseit.

A házalók nem árverezhetők

Bukarest, december 9

A pénzügyminiszterium közölte a pénzügyi hatóságokkal, hogy mentesíti végrehajtás és árverés alól a házalóknak és azoknak a kereskedőknek az áruját, akik üzlethelyiségeiket bérlik és árúik értéke nem haladja meg a 15 ezer lejt.

A szovjetkövet tisztelgő látogatást tesz a pártvezéreknel

Bukarest, december 9

Ostrovski szovjet követ ma látogatást tett Săvel Radulescu külügyi alminiszternél. Hírek szerint Ostrovski a jövő hét folyamán felkeresi az összes pártvezéreket, így Gogát és Bratianu. Györgyöt is, akik tudvalevőleg élénken tiltakoztak annakidején a Szovjettel való kapcsolatok felvétele ellen.

HIREK

Baradlai László:

PLANÉTA

Vasárnap délután zsufolva van az a kis járdadarab, amit a vidéki városban konok grandomániával korzónak neveznek. Lökődik egymást, nézik egymást, utálják vagy kíváncsiak egymást, pletykálnak, csevegnek, udvarolnak, megszólítják azokat, akik kint vannak, egyszóval élnek.

Az utca éli életét.

A cipőüzlet kirakatában ragyognak a villanygömbök. Rosszul megy ez az üzlet, nyilván mindegy már neki, azért égeti vasárnap is a drága villanyt. Lám a kis textiles, aki csempészárúval is foglalkozik és éppen ezért nagy-szerűen megy neki, nem világít. Majd bolond lesz gazdagítani a villamosművet.

A villanyfényes kirakat árnyékában egy asszony áll.

Papagáj asszony. Az a kenyere, hogy vannak még hiszékeny emberek, akik kíváncsiak a jövőjükre és öt lej ellenében plánetás cédulát huzatnak a papagálynál.

Nem üzlet ma már ez sem. Először a jövő olyan sötét, hogy nem érdemes kíváncsiskodni. A legjobb az, ha az ember nem tudja meg, hogy mi vár rá. Másodszor pedig merőben megváltozott a szerelem is. Ritkább lett a reménytelen szerelem. A háztartási alkalmazott sem huzat már plánetát, hogy megtudja: „egy barna férfi ólálkodik körülöttem.” A háztartási alkalmazott inkább leszóllitattja magát a barna férfitől, elbukik és három hónap múlva már konzumnő lesz egy brailai hatod-rangu lokálban.

Fázik a papagályos asszony és rosszkedvű, morózus a papagály is.

A járőrelők részvéttel mehetnek el mellettük. Legfeljebb valamelyik baka köp egyet a papagály előtt és megjegyzi, hogy „fene rusnya egy madár.”

Az asszony mint a budhisták imágépje recitálja:

— Öt lej a plánetá urak, hölgyek, öt lej a plánetá...

Senki sem figyel. Senki sem törődik vele. A toronyban nyolc órát harangoznak.

A papagályos asszony úgy néz a ritkuló áradatra, mint a fuldokló, akinek kinyújtott karja elől kapja el a mentőövet egy szerencsésebb.

Végso elkeseredésében kiabálni kezd:

— Emberek, csak nem hagynak el? Hát lehetetlenség, hogy ebben a sokadalomban én éhenhaljak? Emberek, csak nem hagynak el?

A forgalom megáll. Az emberek köré csoportosulnak. Jó hecc. Ingyen hecc. Milyen furcsa egy ilyen papagályos asszony, amint magából kikelve kiabál. Most meg a papagály is belekrákog a szózatba. Meg kell pukkadni a nevetéstől. Ugy kiabál az asszony, mintha kötelessége volna mindenkinek plánetát huzatni. Ugy lamentál, mint egy népszövetségi diplomata, aki nagyobb fegyverkezési lehetőségért rimánkodik és fenyegetőzik egy-szerre.

— Emberek, csak nem hagynak el? Emberek...

Éles és fülsértő a hangja. Mintha nem is egy ember, mintha egy egész társadalom kiabálna itt a süketeknek és a vakoknak, akik nem akarják meghallani, hogy mi minden, mennyi fenyegetés, könyörgés, nekikeseredettség, kétségbeesés, mindennel való leszámoltóság van a kiáltás mélyén.

Végre kíválik a tömegből egy másik asszonyt. Valamivel, de csak valamivel jobban öltözött, mint a sorstárs. Lejéből számolja ki az öt lejt és plánetát huzat. A tömeg megjeljenzi. A tömeg mindig lelkes, ha pénzébe nem kerül. A tömegnek van szíve, csak pénze nincs. Az asszony megnézi a plánetát, mosolyog egy kicsit, amivel dokumentálni akarja, hogy ő ugyan nem hisz, csupán a jötekonyság egy kevésbé megalázó formáját gyakorolja. Aztán megvonaglik a szája, idegesen összegyűri a cédulát és gyorsan tovább megy.

A cédula a járdán maradt. Felelmeik, kismítják. Mi volt benne? Valaki olvassa:

— Sorsában kellemetlen változás állott be.

— Ki volt ez a hölgy? — kérdi az egyik járőrelő.

— Kisebbségi tanítónő, akinek nem sikerült a vizsgája.

Valaki, aki megértette és átértette, hogy mi az, amikor az embernek kiabálni kell, hogy éhen ne haljon, hogy az emberek ne hagyják el...

És neki még papagálya sincs.

— Érdekes kitüntetés. Kolozsvárról jelentik: Nagy megtiszteltetés érte Boer Istvánt, az Erdélyi Biztosító Társaság vezérigazgatóját. Boer vezérigazgatót a spanyol kormány Spanyolország tiszteltbeli erdélyi követévé nevezte ki.

— Az aradi ügyvédek is elégedettek. Aradról jelentik: Az aradi ügyvédek teljes számmal gyűlést tartottak, a melyen foglalkoztak a jogügyi alap kérdésével. Követelték, hogy az ügyvédi kamara teljes súlyával hasson oda, hogy a jogügyi alapot teljesen töröljék el, mert ezzel az ideiglenes intézkedéssel melyet a bukaresti ügyvédsztrájk vívott ki, nincsenek megelégedve.

— Nagyvásár Fogarason. Tudósítónk jelenti: A kétnapos eső miatt a vásár néptelen volt, csak a közeli falvakból jöttek nagyobb számmal meg akiknek komoly vevő szándéka volt. Mindennek dacára a vásár forgalma jónak mondható. Élénk forgalom volt a ruhás és cipős átraktál. A falusi nép valóságosan tolongott a rőfösöknel. A jobb készáruval feljött kereskedők sátra azonban gyenge forgalmat ért el. A vidékről jövő csizmadia árak nagyon nyomták az árakat. A fogarasi mesterek nem versenyezhetek velük és így a forgalom javarésztől elesetek. Rendkívül élénk volt a vásár a butorpiacra. Az udvarhelyi asztalosok olyan alacsony áron árultak hogy azért Fogarason az anyagot sem lehet beszerezni. El is kelt majdnem minden portékájuk. Egy szekrény, két ágy és asztal szépen festve, csak 1200 lej volt. Egy asztal szék nélkül 250—300. Szekrény külön 350—400 lej. Az egész vásáron az ünnepek közeledtével az olcsó közönségségi cikkek kelnek. Azt is inkább a falu népe veszi. A drága és jobb áru megfizethetetlen. A disznópiacra elég élénk volt a forgalom. Nehéz disznó élő súlyban 17—18 lej. 100 kilón alul 16 lej.

ABLAK

Valamelyik nagy forradalmi átalakuláson átlment országban, lehet az Németország is, a propagandafőnök pályázatot írt ki az írók számára.

Könyvet kell írni ezzel a címmel: „Hogy érzem magam az új uralom alatt?”

A pályamunkákat díjazza is.

Első díj 5 évi fegyház, második díj 10 évi fegyház.

KIROW

magasrangú szovjet tisztviselő és Stalin bizalmas barátja, revolveres merénylet áldozatául esett.

— Rendszeres gázoktatás. Tudósítónk jelenti: A kolozsvári katonai és polgári véderő bizottság elhatározta hogy az összes kolozsvári középiskolák felső osztályainak heti egy órában rendszeres gázvédelmi tanfolyamot tartanak és azt kötelezővé teszik a 14—18 éves tanulóknak. A tanfolyam már a karácsonyi szünidő előtt kezdetét veszi, ahol a résztvevők elméleti oktatás mellett gyakorlati kiképzést is fognak kapni.

— Zokogó dandár alakult Sanghaiban. Sanghaiban hazafias kínai ifjak „zokogó dandárt” alakítottak, amelynek tagjai nyilvánosan letérdelnek és sírnak az idegen árukat vásárló kínaiak előtt. Ily nyilvános megszegyenítéssel akarják az „árulókat” az idegen cikkek vásárlásától elriasztani.

— Hamisításról jelentettek fel egy plébánost. Csikszentdáról jelentik: Todor László csikszentdár plébános kétségbeesett harca a felekezeti iskolákért, közismert. Közvetlen a tanév elején, csendőri segédlettel elvették a csikszentdár felekezeti magyar iskola épületét. Rá néhány napra nemzetellenesség címén beszüntették a plébános hatáskörébe tartozó csikszentdár felekezeti iskolát is. Pár nappal aztán ez esetben is odaérett a helyzet, hogy a tanügyi közegek, a községi jegyző segítségével bebizonyították a felekezeti iskola épületének községi tulajdon. Szigorú rendelkezés ment: azonnal birtokba kell venni, ha másképp nem megy, csendőrökkel. A szuronyok aztán átvették az iskola feletti uralmat. A székellyföldi kultúrznás iskolapolitkát maradtalakul jellemző esetnek most újabb megdöbbentő fejleménye van. Hogy a csikszentdár ténykedéseiket igazolják az illetékesek, Pop Baldi községi jegyző bünvádi feljelentést adott be a csikszentdár ügyészséghez Todor László plébános ellen. Feljelentésében azt állítja, hogy a római katolikus plébános céltudatosan meghamisította az iskola kataszteri birtoknyit s ezzel játszott a egyház tulajdonába az épületet. Az ügy fejleményeit általános figyelem kíséri.

— A bárportás revolvere. Kolozsvárról jelentik: A kolozsvári rendőrség névtelen feljelentés alapján letartóztatta Orbán Sándort, a Luna bár portását engedély nélküli fegyvertáráért. A megtartott házkutatás alkalmával Orbánnál egy 9-es Steyr revolvert találtak. Az eljárást megindították.

ge forgalmat ért el. A vidékről jövő csizmadia árak nagyon nyomták az árakat. A fogarasi mesterek nem versenyezhetek velük és így a forgalom javarésztől elesetek. Rendkívül élénk volt a vásár a butorpiacra. Az udvarhelyi asztalosok olyan alacsony áron árultak hogy azért Fogarason az anyagot sem lehet beszerezni. El is kelt majdnem minden portékájuk. Egy szekrény, két ágy és asztal szépen festve, csak 1200 lej volt. Egy asztal szék nélkül 250—300. Szekrény külön 350—400 lej. Az egész vásáron az ünnepek közeledtével az olcsó közönségségi cikkek kelnek. Azt is inkább a falu népe veszi. A drága és jobb áru megfizethetetlen. A disznópiacra elég élénk volt a forgalom. Nehéz disznó élő súlyban 17—18 lej. 100 kilón alul 16 lej.

— Ismét a zeneszerzők. A csikszentgyörgyi csendőrség Biró Lajos, Lukács Dénes és Halmágyi Sándor csikmenasági legények és Sztójka György „népzenész” ellen bünvádi feljelentést tett mert a zeneszerzők előzetes díjának lefizetése nélkül táncot rendeztek. Párva Neacsu, verekedésről híres, gyergyófalusi őrmester hasonló természetű ügyben, Szőcs Antal, Balla Péter, Balla Márton, Kovács Tamás Vencel, Pál Ignác legények és Pulika János népzenész ellen szerkesztett terjedelmes beadványt. Az ügyészség minden egyes esetben megindította az eljárást. Ha a zeneszerzők jogait hamarosan nem körvonalazzák, Csikmege összes legényei a vádlottak padjára kerülnek a zene miatt. Nemkülönb a „népzenészek” is.

— Tízezer halastavat építenek Kanadasban. Amerika a nagy méretek hazája, ha valakihez kezdenek, azt nem teszik kicsinyben. Jövő tavasszal Kanadas államban nem kevesebb, mint tízezer halastavat és harminc nagykiterjedésű tavat létesítenek és így akarják haltenyésztés útján az eddig ki nem használt területeket értékesíteni.

— Az iparosság sérelmeivel is foglalkozott a segesvári magyarpárti tagozat. A Magyar Párt segesvári tagozatának legutóbbi ülésén foglalkoztak az iparosság súlyos sérelmeivel is. Az iparos szónokok keserűen panaszkodtak fel, hogy nem tapasztalnak kellő megértést még a magyarság részéről sem, sőt akadnak a vezetők között is olyan emberek, akik minden cselekedetükkel az amugyis nyomorúságba jutott iparosokon akarnak ütni. Az ülés során heves vita fejlődött ki, amelynek végén a párttagozat ígéretet tett, hogy napirenden tartja az iparosság panaszait s iparkodik orvoslást találni azokra.

— A vádlott mondja: csendőrök verték ki belőle a beismert vallomást. Csikszentdáról jelentik: Pintyi János csikszentgyörgy-egzersékpataki csángó ellen az a vád, hogy a nyár folyamán 73 szál fenyőt átvágott s ezzel az ottani közbirtokosságnak óriási anyagi kárt okozott. A mai tárgyaláson a vádlott kijelentette, hogy semmi köze sincs a kiszáradásra ítélt fenyőkhöz. Ő egyhez sem nyúlt. A csikszentmártoni csendőrök bikaöklökkel verték ki belőle a beismert vallomást, amiből egy szó sem igaz. Az életét akarta megmenteni s azért vallott a csendőrök szája szerint. Tanuként lankó Imre és Virág Károlyt nevezte meg. A bíróság bizonyítást rendelt el s ecéből a tárgyalást elnapolta.

— Száz lejt akart keresni — s elveszti szekerét, lovát. Szatmárról jelenti tudósítónk: A szatmári törvényszék gyorsított eljárással most ítélkezett a legutóbbi kalandos csempész történet vádlottjai fölött. Staub Sámuel, Laudan Mór és Berger Ignác kereskedőket 8—8 hónapi börtönnel sújtotta. A fuvaros, Haiduc Ion, aki a csempészett árut 100 lejt a határon átszállította, ugyancsak 8 hónapot kapott. Az elzáráson kívül a bíróság elkoboztatta a csempészett árut, de elkoboztatta a szerencsétlen fuvaros lovát és szekerét is. A legtöbbet vesztett tehát Haiduc Joan, aki szerencsés esetben mindössze 100 lejt keresett a csempészetben. Az elítéltek fellebbeztek.

— Magasugrás repülőgéppel. Baján Jerzy, a lengyel hadsereg kapitánya, olyan légimutatvánnyal lepte meg a

világot, amilyent eddig a legvérmesebb szakértők is merő lehetetlenségnek tartottak. R. W. D. 9. jelű pompás géppel úgy startolt hogy már az első pillanatban levegőbe kapta a gép orrát és egy zászócskával jelzett fonalat ugrottatott keresztül, amely néhány méterrel az indulási helytől volt a magasban kifesztve. Szemtanuk szerint a repülőgép mozgólata nagyon hasonlított ahhoz amit magasugró atléták végeznek.

— Ahol nem a tűzoltó fontos, hanem a sisak. Londonból jelentik: Haifa városi tanácsa részisakot rendelt tűzoltóság számára egy angol gyárban. Miután a sisakok egyetlen tűzoltó fejére sem illettek, a tanács elbocsátotta az egész tűzvédelmet és helyükbe olyan tűzoltókat fogadott, akiknek feje beillt egy-egy sisakba.

— Szörénymegyei hírek. Novaceson János kricsói illetőségű nadrági vasgyári munkás a Nadrág—Gavozsda között közlekedő keskenyvágányú iparvasút egyik vagonjából menetközben kiesett és súlyos belső sérüléseket szenvedett. Beszállították a lugosi kórházba. Csukás községben ismeretlen tettesek felásták Hetzel Jakab gazda 8 évvel ezelőtt elhalt kislányának sírját és a csontmaradványokat elvették. A csendőrség megindította a nyomozást, minden feltéves arra vall, hogy valami babona játszhatott közre a furcsa lopásnál. — A karánsebesi törvényszék 15 napi elzárásra és polgári jogainak 10 évre való felfüggesztésére ítélte Lupuceanu Etelkát, az „Asigurarea Romaneasca” karánsebesi megbízottját, aki 18 ezer lejt sikksasztott. Ugy az ügyész, mint a vádlott megnyugodtak az ítéletben. — A lugosi selyemgyár hosszú szünet után e hó elsején újból megkezdte működését és ezáltal 2500 munkásnő újra keresetbe jut. — A vármegyei nagytanács a napokban tartotta meg ülését Simu Traian liceumi tanár elnökelete alatt. Curutiu Victor vármegyei prefektus kiveszi az esküt a hat új tanácstagtól, majd bejelenti, hogy a vármegyei közkórházat 1935 áprilisától az állam veszi kezelésbe. Dr. Chisturean Victor vármegyei főorvos szóvá teszi a falvak szomorú egészségügyi helyzetét. Kéri, hogy minél több diplomás bábát nevezzenek ki s a 60 éven felülieket nyugdíjazzák. Dr. Andrei Ti-vadar kórházi főorvos nagyobb összeg megszavazását kéri a költségvetésbe a kórházi gyógyszerek céljaira. Krassómege a kórháznak egy és háromnegyed millió lejjel tartozik, fizetni azonban nem hajlandó semmit. Vármegyei főügyésznek dr. Balangeanu Traian választották meg. Szavu János olásági lakos értéktelen pénzdarábokat beazonosított és azt a hiszékeny parasztnak Mária Terézia aranyakként adta el. A lugosi rendőrség lefűlete és letartóztatta a furfangos csalót.

— Választójogot kapott egy kutya Kanadában. Egész Kanada nevet azon a különös eseten, hogy a választói névjegyzék összeállításánál elismerték egy — drotszörtű foxi választójogát. A foxi Bingó névre hallgat. Egy nagyon ügybuzgó összeíró jelent meg a Bingó gazdájának házában, végkérdte a ház összes lakóinak nevét és amikor végül is lelkiismeretesen megégyeztetett a kérdést, hogy lakik-e még valaki a házban, azt a feleletet kapta hogy csupán Bingó. Erre fogta a ceruzáját és beírta a jegyzékbe: „Pauze Bingó, hivatalnok”, abban a jámbor hiszemben, hogy tisztviselőember házában más foglalkozású egyén nem is lakhat. Mikor a hivatalnok jegyzék nyomtatásban megjelent, a háziak nem kis derűtségére ott szerepelt kutyájuk neve is, mint amelynek választói jogosultsága van. — Mondja még valaki, hogy nincsen Amerikában egyenlőség!

★ Szabásban, sportszerű kidolgozásban strapálló lesz siruhája, ha velünk készítteti. Seifert Robert és Társa urisabók, Brassó, Hirsch-utca 8.

Előfizetőink figyelmébe!

Mindazon előfizetőinknek, akik nem helyi pénzbeszedő újján szoktak fizetni és előfizetésük 1. hó 15-én lejár, a mai napon postautalványt küldünk ki. Nagyon kérjük az illető előfizetőinket, szíveskedjenek ezen postautalvány felhasználásával az előfizetés megújítására szolgáló összeget mielőbb átutalni, nehogy ennek hiányában — lapunk folytatódásga küldésében megszakítás álljon elő.

Farkas Aladár riportja:

RIBBENTROPP,

aki most Párisban szövi a német-francia megegyezést

EGY CSODÁLATOS KARRIER TÖRTÉNETE

Páris, december 9.

Meg kezd egy fiatal tiszt egy vesztett háború után, amikor bezárul előtte a katonai karrier, amikor a császár Hollandiába menekült, amikor mindazt, amit idáig tanult egyezően a sutba dobhatja és amikor előtte áll az életkérdés: megélni tudni az új német köztársaságban.

Az egy k német tiszt elment Bolíviába, az utazó táskájában export áruként vitte magával a porosz dríllt és a német katonai tudást. Ez a tiszt Röhm kapitány volt. Egy má-

sik tiszt — Braun kapitány Kínába utazott, hogy megtanítsa az ügyetlen kínaiakat az új és modern ördöklő szerszámok kezelésére.

És Ribbentropp kapitány?

Tpusa volt a snájdig porosz katonatiszteknek, gyönyörűen állt rajta az egyenruha, mozkodni volt csipetve a jobbszemébe, pontosan úgy nézett ki, ahogy az operettszínpadokon a tiszteket ábrázolták. A nők rajongtak érte. A férfiak szívesen társalogtak ezzel a jókedvű kedves fiatalemberrel. Minden nap más társaságba volt hivatalos.

De ebből természetesen még nem lehet megélni.

— Miért nem vállalsz te is valami jó állást? — kérdezte a barátja, éppen most van itt egy szovjetmegbízott, aki organizáló katonatisztek keres, vagy miért nem mész te is Kínába, Délamerikába is utazhatnál...

— En nem mehetek el... — mondta Ribbentropp — meg kell várni, amíg az ügyemet a hadbírósgok letárgyalja... ez egy bolond história, szinte szövegem elmondani... képzeld, dezertációért állítottak bíróság elé.

„A bolond história...”

Igen... ez egy bolond história volt...

A hadbírósgai vádirat úgy szölt, hogy Ribbentropp kapitány 1918 tavaszán eltűnt a csapatától és csak három hónappal később jelentkezett. A német dríll és a német rend a háború alatt csak keveset változott és így egészen természetes, hogy a felettes parancsnoksága azonnal felelősségre vonta a kapitányt, hogy hol tölötte ezt a három hónapot.

— Sajnálom, ezredes ur, de erre a kérdésre nem válaszolhatok...

És Ribbentropp kapitány komolyan megmaradt eme kijelentése mellett, még akkor is, amikor elkészült ellene a vádirat...

Amikor a tisztársai csodálkoztak makacsasága miatt, Ribbentropp mosolyogva válaszolta: — Az én ügyem nem kerülhet bírósági tárgyalás elé... mielőtt erről szó lenne, a bíróság megkapja az értesítést, hogy az én ügyem nem tárgyalható...

A tisztok elhallgattak, nem faggatták tovább Ribbentropp-ot. Hiszen minden tiszt tisztában volt azzal, hogy egy német tiszt a háború alatt kaphat olyan megbízatást, amelyről még közvetlen feljebbvalójának sem kell tudni és csak az a kellemetlen az ilyen megbízatásoknál, hogy még a parancs teljesítése előtt esküt kell tenni a német Nachrichten-dienst főnökének, amely szerint sem a megbízatásról, sem a megbízatásban eltöltött időről, soha senkinek, sem rokonnak, sem felelősnak nem szabad említést tenni... az meg persze tisztára a munkával túlhalmozott Nachrichten-dienst iroda embereinek a hibája, hogy nem akadályozzák meg az ilyen Ribbentropp kapitányok ellen indított hivatalos, copszerű hajszát...

A katonai hadbírósgok is persze tudták volna a munkával ezerszámra kellett le- tárgyalniok a hasonló dezertációs pöröket és Ribbentropp még hosszú hónapokig várhatott volna a „bolond história” elintézésére, ha közbe nem jön valami...

Az amnesztia... Az új kormány, amelyet arisztokrata körökben olyan szívesen neveztek „vörös uralomnak”, teljeskörű amnesztiát adott az összes háborús deliktumokra és Ribbentropp is megkapta a végzését, hogy a dezertációs ügyében, minden tárgyalást beszüntetnek és — az ügye amnesztia útján elintéztetett...

ÖSSZEÜL A BECSÜLETBÍRÓSÁG...

De a civil Ribbentropp nem akarta viselni ezt a „szégyenbélyeket”, amelyet egy ilyen kegyelemképpen történt büntetés-törles jelenített.

Nem... nem... — tiltakozott Ribbentropp, a „vörös” hadügyminisztériumban... nekem nem kell amnesztia, én követelem, hogy az én ügyemet tárgyalják le...

De a hadügyminisztérium új, „vörös” urai lemosolyogták a civil Ribbentroppot.

Mit akar Ribbentropp, ön amnesztiát kapott és ez büntetelenséget jelent, senkinek sincs jogában Önnek szemére vetni valamit.

Hajlandók Önök engem egy ilyen amnesztiával a hátam mögött újra alkalmazni?

Azt már nem... hangzott a válasz... Önt csak akkor alkalmazhatnánk újra, ha a hadbírósg felmentette volna a dezertálás vádjá alól...

Ribbentropp nem vitatkozott tovább, sokkal jobban ismerte a volt kollégáit, semhogy ne lett volna tisztában azzal, hogy az ilyen vitatkozásnak semmi értéke nincs.

Tisztában volt azzal is, hogy az amnesztia-rendeletet az ő kedvéért nem fogják visszavonni, hogy hadbírósgai ítélettel bizonyíthassa az ártatlanságát.

Ribbentropp nem sokáig gondolkodott, felkereste a volt parancsnokát, egy-két urat a

A végzetes találkozás

Egy ilyen jól megindokolt papírlappal a zsebében, most már semmi akadály sem volt annak, hogy Ribbentropp, a volt csinos huszártiszt, aki a civil ruhában is ragyogó elegánsan nézett ki, bele ne vesse magát a háború utáni társadalmi életbe.

Egyelőre, más elfoglaltság híján, ez volt az egyetlen érvényesülési lehetőség a számára.

Csodálatos idők voltak ezek...

Tánc az égő óceán fölött...

Minden égett és dűldezett, de mintha mindenki egyszerre megőrült volna, — mindenki az utolsó fillérjét is táncolókban, összejövetelekre, mulatságokra adta ki. Az összes kávéházakat átalakították zenés kávéházakká és még a legszerényebb vendéglő közepén is berendeztek egy négyzetű felkelő parkettet — a tánc számára.

A fess Ribbentropp, a charmant aranyfiú, három-négy meghívást is kapott egy-egy estére és lassanként alig volt olyan nagyobb mulatság, amelynek rendezésére ne Ribbentroppot kérték volna fel a Kurfürstendamm hadigazdái.

Egy bál, egy nagyobb mulatság meg-

vezérkartól és két héttel később egy feudális kastély szalonjában összeült a becsületbírósg, amelynek dönteni kellett Ribbentropp háborús magatartása felett.

Elkészült a jegyzőkönyv, amelyet még évekkel később (míg erre szükség volt) állandóan magával hordozott Ribbentropp, amely szerint:

Ribbentropp kapitány a háború alatt fedhetetlen magatartással példát mutatott a többi társainak, sőt felsőbb parancsra olyan értékes szolgáltatásokat tett háromhónapos külön megbízatása idején, amelyért külön dicséretet érdemel és ha a háború nem ért volna véget, a katonai hivatalos elismerést bizony meg is kapta volna...

szervezése nem olyan egyszerű dolog, ezer apró részlet van itt, rendelés, szerződés, ... teremlélet, muzsika, táncosokról gondoskodni, pezsgőt rendelni...

A német tisztok — az bizonyos — értenek az organizációhoz, nos — Ribbentropp volt tiszt, most a katonai tudását a bál katonai megszervezésére fordította.

Egyik általa rendezett bál előtt Ribbentroppnál egy ur jelentkezett, akinek a névjegyére csak egyetlen szó volt nyomtatva:

Häusser

Ribbentropp már ismerte ezt az embert, tudta, hogy Häusser a legjobb pezsgőügynök, aki egyedül több pezsgőt adott el, mint a többi összes pezsgőügynökök együttvéve.

Sajnálom, kedves Häusser... — mondta Ribbentropp — ezalkalommal nem csinálunk üzletet, a pezsgőt én már megrendeltem.

Ezalkalommal nem pezsgőt akarok eladni... — mondta Häusser.

Hanem? — kérdezte Ribbentropp.

Hanem Magát... — mondta Häusser és leült szemben Ribbentroppal.

Pezsgőügynök lesz a kapitányból

— En már kiöregedtem a mesterségemből, — kezdte Häusser — már nem nekem való...

szerettem egy kis pénzt, amit még kellő időben jó finom franciá frankokban és svájci pénzben helyeztem el, tehát én nem félek az inflációtól és én abba akarom hagyni a mesterségemet... én politikai pályára lépek... mondja, kedves Ribbentropp, nem volna hajlandó átvenni az én mesterségemet?

— De én nem értek ehhez, én idáig csak ittam a pezsgőt...

Megtanulja... a Haencke-gyár most keres egy ügyes reprezentánst és magát szeretném ajánlani... én is ilyen voltam fiatalabb koromban, mint maga. Csak olyan ember tud jól eladni pezsgőt aki maga is megvan győződve az árúja értékéről, már pedig maga becsüli és értékeli azt a folyadékot, amit — pezsgőnek neveznek...

Ribbentropp még másnap reggel Häusser társaságában elutazott a Haencke birodalmába... mert így nevezték a Haencke pezsgőgyáros birtoka alá tartozó rengeteg földet, falut, gyárat, szőlővöldeket.

És most gyors tempóban pereg a film... Amint hogy abban az időben a német infláció és háború utáni katasztrófák, puccsok és tagétiák idejében mindenki kétszer olyan gyors tempóban élt, mint normális időkben.

Ribbentropp első ügynöke lett a hatalmas gyárnak. Rövid pár hónap alatt már vagon-számba adta el a Haencke-gyár rajnai pezsgőit és a film pergett tovább... megismerkedett a mindenható gyáros gyönyörű lányával

és nagyon rövidesen a pezsgőügynök Ribbentropp veje lett a sokszoros milliós Haenckenek.

És mi történt Häusser ural, aki öt beajánlotta a gyárhoz?

Häusser ur tényleg politikai pályára lépett... lapot adott ki, ahol önmagát a visszatért Krisztusnak nevezte... ehhez mérten hosszú szakállt növesztett... és nagyon jellemző az akkori időkre, hogy ezzel a vallásos-politikai agitációval százezernyi tömeget tudott maga köré gyűjteni. És amikor az első elnök halála után új elnököt kellett választani, ő is fellépett elnökjelöltnek és az akkori lapok mind beszámoltak arról, hogy Hindenburg milliónyi szavazatát szemben a fantaszta apostol Häussernek sikerült több mint százezer szavazatot nyernie...

RIBBENTROPP TALALKOZIK AZ ÖRMESTERÉVEL

Ribbentropp nem politizált. Miért is politizált volna. Gazdag volt, a leghatalmasabb iparbárá veje, gyönyörű szép felesége, vagyona, hatalma...

Egy nap felkereste őt egy volt tisztárs, Rosenberg volt főhadnagy, akivel együtt a müncheni katonai állomásparancsnokságon együtt szolgált.

— Fmlékszel még Hitler örmesterre? — kérdezte Rosenberg.

Ribbentropp élénken válaszolt:

— Hozvne emlékeznem... nagyon ügyes ember volt, mi van vele?

— Be akarom mutatni neked Hitler volt örmestert, de lehet, hogy hallottál is róla... Hitlerből politikus lett és én is a pártjához tartozom...

Ribbentropp nagyszerűen mulatott a hallottakon.

— Hát ő is politizál? Hitler is... a mi dörék, jó örmesterünk.

Hitler megjelent, komoly volt és ünnepélyes, hosszasan és sokáig tárgyalt Ribbentroppal és ami ezek után történt, azt már ezerszer megírták a náci-mozgalom történetírói...

Ribbentropp, illetve az apósa, Haencke gyáros lett a náci-mozgalom első finanszírozója, ő rajtuk keresztül kapcsolódott az iparbárok megközelíthetetlen birodalmába Hitler és arról talán nem is érdemes beszélni, hogy Hitler egyaránt hálás volt Ribbentroppnak és az apósának is, amikor uralomra került.

A hatalomra került náci-kormány nemzeti ajándékként eltörölte a pezsgőre kivetett luxussádot és Ribbentropp pedig a náci párt külügyminisztere lett, meghatalmazott embere, aki éppen olyan gyorsan beletanult a külügyi titkok ismeretébe, mint ahogy egyik napról a másikra a legjobb német pezsgőügynök lett belőle.

Ribbentropp azóta — a volt pezsgőügynök agitációs útazik Londonból Párisba és Párisból Berlinen keresztül megnt Londonba.

Mindenütt, mint Hitler magánmegbízottja jelenik meg, a hivatalos német külügyminiszter és diplomaták megkerülésével.

Es mit csinál Ribbentropp, ha a két utja között k's pihenő ideje van? Egy könyv került a kezükbe. Münchenben jelent meg, a Winterverlag kiadásában. Egy álomjáték... írta von Ribbentropp, a címe: Der Weg des Führers... a darabban a főhőst — aki kétségkívül Hitler, a bösz zsidók el akarják láb alól tenni, de a Führer győzedelmeskedik a bösz zsidók felett.

★

Igaz regény a mai időkben.

Revolvers betörők garázdálkodtak Nagyváradon Propper Akos özvegyének lakásán

Nagyvárad, december 9.

Pénteken este 7 órakor dr. Popper Akos volt vezérigazgató özvegyének Ferdinand-király uti lakásába ismeretlen tettesek betörés útján behatoltak. A betörőket, akik 2 óráig töltöttek az üres lakásban a hazatérő szakácsné zavarta meg, aki a betörők láttára segítségért kezdett kiáltozni. A betörők revolvért fogtak a jayveszékelő asszonyra, azután magukhoz véve egész zsákmányukat, amely néhány ezer lej értékű ruhaneműből és a szakácsné megtakarított 500 lejéből állott s elmene-kültek. A lakás szőnyegén egy darab félig elszívott Sport-cigarettát és egy zseb-lámpát találtak. A rendőrség pénteken éjszaka nagy razzitát rendezett külvárosi lebujokban, de nem akadt a betörőkre.

HAROMHATALMI EGYEZMÉNYT AKAR NEMETORSZÁG?

(Páris) A párisi Jour berlini kormánykörökben szerett értesülés alapján közli, hogy a német birodalmi kormány ajánlatot akar tenni Franciaországnak francia-német-lengyel háromhatalmi egyezmény megkötésére. Valószínű — véli a francia lap, hogy a német nemzeti szociálistápart ennek a gondolatnak megvalósítása érdekében küldi a jövő héten Ribbentropot és Hess Rudolfot Párisba. A német főváros diplomáciai körében elterjedt hírek szerint Ribbentrop a párisi útja befejezése után Amerikába utazik, hogy ott Roosevelt elnököt világosítsa fel Hitler politikai tervéről.

ARADI PIACI ÁRAK

Buza 400—410, gyenge felhozatal. Tengeri 160—180, árpa 240 kevés kínálattal. Hagyma 4—6, foghagyma 15—20, burgonya 1—1.50 (kilója). Körte 15—20, liba 80—260, kacska 60—140, tyúk 70—80, csirke 25—50, pulyka 120—140, tojás darabja 1.20—1.40, szarvasmarha élősúlyban 7—8 lej, borjú 14—16, sertés 18 lej. Széna mázsája 109—110, lucerna 140—150 szalma 40—50, édestej 4—5 tejfől 30—35, tehénturó 8—10, juhturó kilója 20—24 lej.

Cipészek figyelmébe!

Kifogástalan állapotban levő, lábajátásra berendezett, nagyon erős

ringliző-gép

óránként 2000 ringlizés teljesítmény nyel, 50 000 ringlivel együtt, olcsón eladó Ajánlatok, Ringlizőgép" jellegű a brassói kiadóba kéretnek.

Gondja van?
Unja magát?

Karácsonyra megjelenik az
Erdélyi Gondüző!

Temesvárt felfedezték

Kolumbusz Amerikát fedezte fel, a romániai politikusok pedig Temesvárt.

A dolog tényleg feltűnő. Soha még ebben a megtiszteltetésben nem részesültünk, hogy hétről-hétre új miniszter, helyesebben minisztereket és pártvezéreket tisztelhetünk városunk falai között. A Gyáruvart terme minden vasárnap délelőtt egyforma képet nyújt: zsúfolva falusi atyfiakkal és városiakkal, a podiumról öblös szónoklatok és zamatos kiadványok röpködnek s a podium szélén egy-két uriember, aki karmesteri mozdulatokkal dirigálja az élnézetet...

Nem mulaszthatjuk el, hogy e helyütt ki ne fejezzük városunk halálját a sűrű látogatásokért. Kár, hogy programokkal és ígéretekkel nem lehet adót fizetni.

Zavarba is hoznak minket néha. Egyszer azt halljuk, hogy a nemzeti-parasztpárt zsebelte üresre az államkasszát, egy hét fordulóval pedig, hogy a liberálisok a ludasok benne. Kinek adjunk igazat? Mint lojális emberek, talán mindkettőnek...

De tényleg, miért? És miért éppen Temesvárra oly sűrűn?

Temesvár nem politikus város. Temesvár az üzlet és a konszolidált polgári nyugalom városa. Temesvár kapuira ki lehetne ragasztani a háború előtti idők legnépszerűbb háziváscsónkból remekelt „házi áldását”, amely, egy falatozó családot ábrázolva, oly sűrűn volt látható őseink konyháiban és előszobáiban, rajta himzett betűkkel a bölcs felírás:

— Egyél, igyál és ne politizálj.

Ugyátszik a politikusok választások közeledtét érzik s rájöttek, hogy a csatolt területek legnagyobb és leggazdagabb városát és a népes és nagy Bánságot nem szabad elhanyagolni. Két város lenne a legnagyobb és legjelentősebb Erdély és a Bánságban: Kolozsvár és Temesvár. Kolozsvár azonban ősi erős nemzeti-parasztpárti fészek. Temesvár viszont még nem csatlakozott döntően sehová se. Így indult meg a vetélkedés kegyeinkért.

Es még valami...

Tudniillik, régi nóta, hogy a jóllakott ember nem nagyon politizál. Ahogy egyre mélyebbre rág a válság, ahogy nő a szegénység és bizonytalanság, azzal arányosságban nő a világnézeti és politikai érdeklődés, programok és világmegváltó eszmék lázas keresése.

Mert olyan az ember, hogy mikor az óráját nem tudja kiváltani a zálogházból, akkor találja sürgősen megváltani a világot.

Nos, ezek a bölcs politikusok, akik részben most irányítják sorsunkat, részben a múltban irányították és részben a jövőben fogják tenni azt, talán előre érzik, hogy a „zsiros Bánságban” még bajok lesznek... hogy mi is jutunk olyan hangulatba, mikor minden tisztességes munka és üzlet reménytelen lévén, eszmékbe, programokba és világmegváltó szavakba vetjük maradék hitünket... mikor nagyon sokat fogunk politizálni.

Akárhogy is van, örömmel állapítjuk meg, hogy soha még ennyi kedvező alkalmunk és bő választékunk nem volt:

„nagy vezérünk nyomán harcba indulni az ország megváltásáért...”

„örökre kiirtani az ország elősdiáját...”

„megmenteni a demokráciát, a hitelt és az összes társadalmi osztályokat...”

„felvirágoztatni ipart, kereskedelmet és földművelést...”

és így tovább. Huncut, aki a kedvező alkalmat elszalasztja.

— **Temesvári hírek.** Jila Pavel a sorozatos brutalitásairól hírhedt újkisodai csendőrmester legutóbb egy kőfaragó munkást vert el. Ezután azonban az elkeseredett kőfaragó olyan alaposan helybenhagyta a csendőrmestert, hogy az pillanatnyilag az ágyát nyomja. A kőfaragó munkást letartóztatták. — **Ábrahám Bernát** temesvári elítélésű és egy év óta körözött kommunistát a bukaresti rendőrség elfogta és fellelőssel Temesvárra szállította. Átadták az ügyészségnek.

(*) **Seben Klára:** Egy leány elindul. Egy jó polgárcsaládból származó fiatal leány nekiindul a nagyvilágnak. Londonba indul, de Párisban megakad. Nem a város tartja ott, nem egy férfinak, egy gyermeknek, akinek apja ez a férfi, egy züllött orosz festő. A rómmal küzd érte. A világ nem dől össze, mert a jó polgárcsaládból származó Katinkának gyermeke lett. A világ méltányolja ezt a nagy-nagy szeretetet és Katinka végül kivívja magának azt, amit hajszolt: a boldogságot. Úgyes, szellemes, élvezetes regény. Seben Klárának, az ismert nagy szinpadai sikereket aratott írónőnek legújabb regénye. 280 lap fűzve 84 lej, kötve 114. Kapható a Brassói Lapok könyvosztályában, Brassó, Kapu-u. 56-58 az udvarban.

Legfőzelebb:
Lássuk az Avast

Temesvárra a kereskedőszövetség központját!

Temesvári kereskedőkörökben nagyfontosságú akció indult meg, amely azt célozza, hogy az Erdélyi és Bánsági Kereskedők Szövetségének központját Nagyváradról Temesvárra helyezték át. Közismert, hogy a szövetség központja nem azért volt Nagyváradon, mintha Várad ma már legfontosabb kereskedelmi központja lenne a csatolt területeknek, hanem a fáradhatatlanul tevékeny Fried János dr. főtitkára való tekintettel. Miután Fried János dr. az egész erdélyi és bánsági kereskedőtársadalom őszinte bánatára eltávozott az élők sorából, a központi székhely kérdése ismét nyitva volt. Egy pillanatig sem kétséges, hogy

a csatolt területeken, sőt az egész országban Bukarest után Temesvár ma a legmértékadóbb hely kereskedelmi és ipari szempontból egyaránt. A Kereskedők Szövetsége, mint címzésből is látható éppannyira bánsági, mint erdélyi jellegű lévén, semmi különös érv sem szól a terv ellen, amelyet értesülésünk szerint a hivatalos körökben is rokonszenvesen fogadnak és támogatnak.

A változással kapcsolatban természetesen személyi kérdések is felmerülnek, elsősorban a főtitkár személyéről kell dönten. Ezirányban már megindultak a kombinációk, de döntésről irai még korai lenne.

Bajok egy ház körül

A póstaépület mögötti elegáns új villasor egyik emeletes háza körül elkecseregett pereskedés indult meg a háztulajdonos és az építész között.

Az építendő egy fiatal temesvári orvos. 1932 nyarán kezdődött meg a másfélmilliós ház építése s öszre tető alá is került volna a ház. Az orvos csak ekkor kért fel egy szakértőt ellenőrzésre, aki azt a kellemetlen megállapítást tette, miszerint a pinceboltzatnál a vastagság gyengék, továbbá a lépcsőház nem elég tűzbiztos. Ez azonban hosszas huza-vona után csak 1933 nyarán történt meg.

Közben azonban az orvos a történetek miatt elvesztette bizalmát az építészhez s csak a vasgerendák kicserélését várta meg — ami mintegy hetven ezer lej költséget jelentett —

és másra bízta az épület befejezését. Az építész azzal felelt, hogy 150 ezer lej kártérítésre perelte az orvost. A 150 ezerből ugyan már az első tárgyaláson leengedett ötvenezret, beismerve, hogy tulsokat számított. A bíróság azonban csak 29 ezer lejt ítelt meg, ami ellen az orvos fellebbezett.

Közben megkérték a lakhatási engedélyt, amit azonban a városi építészeti hivatal a tűzbiztonság hiányára hivatkozva, nem adott meg. A szükséges átalakítások 45 ezer lejt igényelnek, amire most már az orvos perelte az építést. Elvégre a város hivatalos bizonyítványban igazolta az építés hiányosságát tűzbiztonsági szempontból.

A két pert most egyesíteni fogják és rövidesen döntésre kerül a sor a temesvári járásbíróság előtt.

Hát persze, hogy elhisszük...

Nemrégiben bejárta a sajtót a hír, hogy Temesvár város adakozó természetű ideiglenes tanácsa ötvenezer lejt utalt ki Ghibu Onifisor professzornak azon érdeméért, hogy beadványával alátámasztotta a temesvári piarista rend elleni hajszát és segédkezet nyújtott a rend vagyona és a városra való átirásában. Ennyivel illetett honorálni a terjedelmes és elfogult emlékiratot, amelyet a városi tanács diadalmasan csatolt a periratokhoz. A helyi sajtó némileg kommentálta az eljárást.

A város szükségét érezte, hogy mossa kezeit és pár nap múlva rövid nyilatkozatot közölt az összes helyi lapokban, miszerint az érdekes professzornak, aki a kisebbségi iskolák kiirtása körül annyi hervadhatatlan babért aratott, nem az emlékiratért adták az ötvenezer lejt, hanem egyik tudományos munkájáért, amelyet csekély ötven példányban vásároltak meg a könyvtár számára. Sőt, pár nap múlva újabb, most már még hosszabb hírt láttunk egyik lapban. Itt a város újfé megmagyarázza, hogy a tudományos könyvek árában utalták ki az ötvenezrecskét...

Amiben nem is kételkedünk és csak egy ötlet véletlen és lélektanilag megmagyarázhatatlan felvillanása gyanánt jutott eszünkbe az alanti, régi jó, békeidőbeli anekdota:

Egy parasztembernek súlyos beteg volt a felesége és megfogadta, hogy ha felgyógyul, örömeiben ingyen odaajándékozta tehenét az első embernek, akivel a vásáron találkozik. A csoda megtörtént, az asszony lábadozott s gazdurnak, a tehenét borjujával maga előtt hajtva, nagy sőhajtozásokkal indult a vásártér felé. Szent fogadalmát azonban nem merle megsejteni...

Az első szembejövő rá is szólt tüstént:
— Hogy adja azt a tehenet?
— Fogja az ur, odaadom ingyért...
— Megbolondult, bátyámuram?
— Nem biz én, fogja az ur, vigye, ingyen — de csak a borjuval együtt!
— Még a borjut is hozzá?
— Bizony, de azt már nem ingyért, — 500 pengő az ára!

Egyszóval, odaadta a tehenet ingyen, de csak a borjuval együtt, amelyért viszont annyit kért, mint a tehen és borju ára együttvéve.

Hát szóval csak azt akarjuk mondani, hogy mi elhisszük, miszerint a város egy banit sem pazarolt a többségében kisebbségi polgárokból álló város adózoinak garasáiból Ghibu professzorra, a piarista telek elbetele érdemeiért. A pénzt nem azért adta, hanem amazért...

Megalakult a temesvári IMSER, a TMTE bevonul a munkásszövetségbe?

A napokban alakult meg Temesváron az IMSER itteni tagozata. Az IMSER tudvalevőleg munkásművelődési és sportszervezet, amely öt szakra tagolódik: sport, munkáskultúra és nevelés, könyvtár, zene és szinpad, gyermekbarát működés. A tagozat s egyben a sportszakosztály elnöke Belgrader Sándor, a könyvtárosztály elnöke Blaho Gyula, a gyermekbarát Láng Simon, kulturszakosztályé Meyer József és a zene és műkedvelő szakosztályé Brehm Ferenc. A napokban választják a többi vezetőségi tagokat, akik közül a titkár valószínűleg Pitovszky Károly lesz.

Hír szerint az IMSER megalakulása szenzációs változással fog együttjárni a temesvári sportéletben is. Az a terv merült fel, hogy a rokonszenves munkásjellegű csapat, a TMTE belép az IMSER-be és eddigi nevét megtartva, mint annak alosztálya működik tovább. Ez esetben feltételezhető, hogy a vezetőségben is változások állnak be. A tárgyalások már folynak, de még nem vezettek eredményre, úgy, hogy befejezett tényről még nem beszélhetünk.

Az IMSER hivatalos köröktől önálló sportpályára kapott ígéretet.

Ca. 1.111.214.111
C.111.214.111.111
C.111.214.111.111

Rp.

Isarax,
pattanásos, til-
érzékeny a
bőre?
Földes-féle
Margit Crème
J. Kozmet

Márvány koppan a fejünkön?

Nemrégiben beszámoltunk róla, hogy a temesvári városi tanács megfiatalítja a belül gyönyörű, de kívül kopott és csunya városi színház ábrázatát. A homlokzat újjászülte. A hulladozó piszkos vakolat helyett hatalmas márvány, vagy márványhoz hasonló anyagból készült táblákat raknak fel, amelyeket egyenes Olaszországból hoztatnak.

Bármilyen jó vágyunk, hogy erre a színházra egyszer kívülről is érdemes legyen ránézni, kénytelenek vagyunk tiltakozni a szép elgondolás ellen. Eddig legfeljebb arra lehetett számítani, hogy egy csomó vakolat hull az ember fejére, málladozó darabokban, öreg elporlott vakolat, ami nem feltétlenül végetes. De ha ezentul hatalmas friss márványdarabok koppannak a fejünkön?

Azt tetszik mondani, hogy az új homlokzat majd nem fog hullni? Jó, jó, reméljük mi is, csak már úgy megszoktuk, hogy a színház homlokzatáról folyton potyogjon valami...

Didám sarok

Slavescu kontra Vermes

A napokban hírek keringtek, hogy Slavescu Viktor pénzügyminiszter állása ingadozni látszik. Egyik nagy bukaresti lap szerint a kormánypartban mutakozó elégedetlenség miatt eslelő önként megválna a tárcájától, más híradás szerint a miniszterek egyrésze kevesli a legutóbbi pénzügyi rendelkezések eredményét. A hírek hol elcsúsztak, hol felbukkantak. Egyszóval, mintha valami baj mutatkozna a pénzügyminiszter körül. Allitól a kormánypartban észlelhető hangulat miatt...

Csak hogy minket, temesváriakat, nem lehet falhoz állítani. Tudjuk mi, honnan fúj a szél. Melyik kávéházi Konrád nem tudja Temesváron, hogy ez még a multikori Slavescu-Vermes összecsúszalkozásnak az eredménye, mikor a két nagy férfi, sajnálatos felreértés folytán ugyan, de mégis konfliktusba keveredett...

Az incidenst a helyszínen kimagyarázták és elsimitották, de először mégis rebesgettek róla, hogy városunk közgazdasági és társadalmi nagysága kellemetlen helyzetbe került. Egyesek már olyan rémhíreket terjesztettek, hogy Vermes Ernő otthagyja a Zsidó Nemzeti Szövetség elnöki állását és helyét diadalmasan elfoglalja Slavescu Viktor...

De ime, mintha Slavescu kezdene hálalni. És ugyan miért ne? Mikor a pénzügyminiszter Temesváron még csak cégjegyző volt a Româneascanul, Vermes már direktori rangban szerepelt. Akkor Slavescu hirtelen „kitört” és előreruglított pénzügyminiszterré. De a pályák fel-lefelé egyaránt gyorsan ívelnek: Slavescu távozásáról olykor már hallatszanak kosza hírek, de Vermes pozíciója pillanatra se ingott meg. Bársonyszék ide, bársonyszék oda, mi akármibe lefogadjuk, hogy tovább marad Vermes Ernő vezérigazgató, mint Slavescu Viktor pénzügyminiszter.

Mi temesváriak természetesen „haza drukkolunk” ebben a párvialban.

Szabadság, amellyel ölni akarnak

Hogyan lehetne megmenteni az erdélyi magyar színészetet

Ujabb javaslat néhány konkrétummal

Szatmár, december 9.

Mi hát a teendő?

Ezt kérdezi a színész, az igazgató, a közönség, akik hozzászóltak a vidéki magyar színházak problémájához, amelyet a B. L. napokon keresztül tárgyalt és amelynek váratlanul nagy visszhangja támadt. Minden nap hat-nyolc levelet hoz a posta. Főleg kisvárosokból és falvakból. Le kellene ezeknek a leveleknek nagy részét közölni. De minek? Csupa szomorúság, csupa szégyenkezés minden sor, amit leírnak, mintegy bizonyítékként annak, hogy a probléma felvetése időszerű volt. Tovább nem mehet ez így, mert ha tovább is így megy, úgy annak egyetlen következménye lesz: a vidéki magyar színházak teljes pusztulása.

Mi a teendő?

Mit kellene tennünk, hogy ellensúlyozzuk a kormányunk ebben a kérdésben szinte végzetes engedékenységet? Mit kellene tennünk, hogy megrendszabályozzuk a magyar színjátszás kérdését? Mit kellene tennünk, hogy ne okozunk indokolatlan fájdalmakat és igazságtalan sebeket?

Erre próbálunk feleletet adni azoknak a leveleknek nyomán, amelyekkel az ügy iránt érdeklődők aggodással, a magyarság veszendőben lévő fontos várá iránt érzett szeretettel, feleltek.

Az első dolog szerintük az volna, hogy a magyarság parlamenti képviselője — mondjuk ezt is ki — kicsit többet törődjen a színjátszás kérdésével.

Hosszu éveken keresztül ki hallott egy hangot, ki hallott egy szót, amelyet képviselőink a színház kérdésében elmondottak?

A színház nem volt probléma számukra. Egyszerűen azért nem, mert hiszen a kormány ugyanis elegendő színjátszási engedélyt ad, sőt annyira megy, hogy nem is osztja be kerületekbe a színigazgatókat, hanem rábizzá mindegyikre, hogy oda menjen, ahol éppen meg tud a színjátszásra alkalmas terem tulajdonosával vagy bérletjével egyezni.

Ez a rendelkezés, ez a gyanús és veszélyes engedékenység az, amely megölés fenyegeti a magyar színjátszást, volt, mint — mondjuk — Angelescu.

Aki ezt kitalálta, nagyobb diplomata a tulságos szabadság, a konclesó hiénák rászabadítása a gyöngye testre, biztosabban és főleg zajtalanabban intézi el a magyar színjátszás sorsát, mint a hangos önkény és a felajdulást kiáltó jogfosztás.

Tehát az első teendő, hogy a magyarság képviselői többet és gyorsabban érdeklődjenek a magyar színjátszás sorsa felől.

ORSZÁGOS MAGYAR SZINPÁRTOLÓ EGYESÜLETET

A második teendő az országos magyar szinpartoló egyesület megalakítása.

Képes társulatra van szükség. Kevésre és jóra. Az viszont a dolgok természetéből következik, hogy ennek a kevés, de jó szinpartolónak eltarthatásáról, támogatásáról a magyarságnak egy egyesület vagy valamilyen társadalmi megmozdulás útján gondoskodni kell. Nagy-

Kerületi beosztást

Vissza kell állítani a kerületi beosztást. Ilyen módon elkerülhető lesz, hogy a színigazgatók versengjenek egymással és egyik a másikat tulcítálva igyekezzen bevonulni a kiszemelt városba és letarolni azt.

Hat, legfeljebb hét színházra van szükség a mai husz helyett.

A kerületi beosztás így képzelhető: 1. Kolozsvár, Nagyvárad, Brassó. 2. Arad, Temesvár, Lugos, Déva. 3. Szatmár, Nagybánya, Nagykároly, Máramarosziget, Zilah. 4. Marosvásárhely, Nagyenyed, Szászrégen, Dicsőszentmárton és egy sereg kisebb város. 5. Székelyföld. 6. és 7. staggionne társulatok a kisebb városok és nagyközségek részére.

SZIGORUBB KRITIKÁT!

Igen fontos végre — amit Sztojka László említ hozzászólásában — a sajtó kérdése. Nézzük végig lapjainkat. Sehol egy szigorú hang, sehol egy oktató, tanító, vagy bíráló megjegyzés. Ellenben annál több a dicséret. Kritikusaink nagyrésze úgy ír az „Öméltósága sofförje” című operett-bemutatójáról, mint régebben az ember tragédiájáról írhattak volna így.

széri példára erre a szatmári, ahol évekkel ezelőtt megalapították a Színházbarátok Egyesületét. Az egyesület tagjai egy színházi időnyre ötven lej tagsági díjat fizetnek és ezért jelentékeny kedvezményt kapnak a színházjegyek árából. Viszont az igazgató biztosítja van, mert ezekből az ötven lejből — tekintve az egyesület tagjainak nagy számát — igen jelentékeny összeg gyűl be. Az egyesület megalakítása óta nincs is baj a szatmári színházzal, jó és rendes előadások vannak és az igazgató pontosan teljesítheti a tagjaival szemben vállalt kötelezettségeit. Ezt vagy ehhez hasonló országos jelentőségű egyesületet kell tehát rövidesen megalapítani. Ez az egyesület azután ki tudná közölni azokat az ugynevezett „színházgatókat”, akiknek minden jogcímük a színjátszásra az a miniszteri engedély, amelyet Bukarestben eddig boldog-boldogtalannak osztogattak.

Oktalan beképzelésünk az, hogy ha megírjuk, hogy a primadonna sejtít, vagy a bonvivant nem tud helyes magyarsággal beszélni, hát ártunk vele a magyar színésznek.

Holott éppen az ellenkezője igaz. Az igazgatók tulérzékenyek lettek. Rögtön magyar érdekekre hivatkoznak és kultúrpagyalázást emlegetnek akkor, ha valaki bátran és őszintén meg merné írni, hogy a „Tessék kiszállni” című Harmath-revünel izlésebbet, jobbat, kulturált fejleszést is láttunk már. Mert láttunk. Igaz, hogy ritkán, hiszen az utóbbi időben a magyar színigazgatóink csaknem ilyenekből állítják össze műsorukat.

— A közönségnek nem kell az irodalom — mondják ezek a szellemi élelmiszerhamisítók, a színjátszásnak a kufárai, akiket már régen ki kellett volna verni a meggyalázott templomból. De honnan tudják, hogy nem kell az irodalom? Próbálták valaha? Mert az a néhány tiszteletreméltó kivétel, aki megpróbálta, már régen rájött, hogy az irodalom is van olyan jó üzlet, mint a Jó éjt, Muki. Tessék meg nézni a kolozsvári kivételével akármelyik

színházról heti műsorát: hetenként hat-szor rossz, selejtes operettet játszanak és egyszer, zónaelőadásban, félhírákkal prózát. De milyen prózát? Ami kicics, ponyva, szemét van a szinpad irodalomban — és van bőven — az feltétlenül szerepel az erdélyi magyar színházak műsorán. És most nem a ripacsokról beszélek, akik megcsontkítják és meghamisítják a darabokat. Ez az elsőrendű színházakra vonatkozik. Sajnos, nagyon is vonatkozik.

RENDEZŐ ÉS SZÍNÉSZ!

Nincs rendezőnk. Öreg, kiérdemesült színészek töltik be ezt a hivatást. Sohasem hallották híret Mayerholdnak, Taroffnak, nem ismerik az új irányokat — Csak annyit tudnak, hogy aki jobbról jön, az balra megy ki, nehogy összeütközzék a szereplőtársával. Ennyiből áll nálunk a rendező feladata. Színésznevelésről, az együttes összehangolásáról szó sincsen. A rendező feladata minél többet huzni a darabból.

Sajnos, nincs színész-utánpótlás sem. Ennek a következménye azután, hogy a színházak hemzsegnének az oda nem való elemektől. A tasnádi kávéházi felirónő ma szubrett lehet az egyik vidéki társulatnál és a facér eszmadiaség pedig elmegy komikusnak és boldogítja Nagyborosnyót és környékét „izléses” mókáival.

Elsőnek a szinpartoló egyesületet kell megalakítani. Annak a kebelén belül gondoskodni lehetne egy országos színészképző iskoláról és rendezőnevelésről is.

A színházak betegsége olyan, mint bármelyik más betegség.

Ha megoan a kórokozó, könnyű megtalálni a gyógymódot is.

A kórokozót felfedeztük, kitergettük, hozzászóltunk.

Kezdjük meg sürgősen a gyógyítást. Baradlai László

Megmérgezte magát a rendőrségi cellában

Nagyvárad, december 9.

Néhány nappal ezelőtt a Róna szállító-cég egyik dióval megrakott vagonját a nagyvárad állomáson ismeretlen tettesek feltörték és kifosztották. A rendőrség most elfogta a vagonfosztogatókat Nagy József és Kis Sándor közismert gonosztevők személyében. A házkutatás során a lopott dió egyrészt megtalálták. A rendőrségi cellában pénteken éjszaka Kis Sándor afeletti székében, hogy a rendőrség el tudta fogni, gyufaoldattal megmérgezte magát. Gyomormosást alkalmaztak és miután magához térítették lebilincseltek a kezét, hogy ne tehessen kárt magában.

ÁBEL AMERIKÁBAN

64

REGENY

Irtá: TAMÁSI ARON

Erre az apám arca szomorú és kétségess lett, amilyen sohasem volt. Aztán megcsóválta a fejét és azt mondta:

— Ábel, Ábel: mire adtad magadot! Tedd le szépen ezt a mesterséget és mondd meg az embereknek, hogy ne ilyen porszívó gőzpetet találjanak ki, hanem olyant, amellyel a sok hitványságot lehet kiszivartni a világból, az emberek szívéből pedig a szomorúságot. . .

Olyan elevennek tetszett az apámmal való találkozás, hogy amikor felébredtem, még a pad háta megett is megnéztem, vajjon nem bujt-e oda apám. De ha őt nem is találtam meg, magamot annál inkább. Vagyis felálltam a padról, egyenesen hazamentem s otthon így szóltam nagy egyenességgel:

— Bélejeztam.

— Mit fejeztél be? — kérdezte Gáspár bácsi.

— Ezt az ügynöki mesterséget.

Nagyon csodálkoztak, hogy ilyen hamar feladtam a szolgálatot, de amikor látták, hogy csakugyan nem ügynök vagyok, hanem szikla, akkor nem is próbáltak puhítani. Szótalanul és gondokkal a fejünk felett, mint a szentek a glóriával, ebédhez ültünk és azt folytattuk. Ahogy ezt elvégeztük, azt mondotta Gáspár bácsi, hogy legalább üritsem ki a gépéből a port s úgy vigyem vissza. Ezt magam is illőnek tartottam s a szoba földjének a közepére nagy ujságpapírral helyeztem s felettem mesterkedni kezdtem. S ekkor olyan dolog történt, ami-

ről ma sem tudom, hogy az ördögök csábítása volt-e, vagy pedig az angyalok ajándéka. Mert ahogy a porszívó kicsi zsákjából éppen javában ráztam a papíros felett kifelé a port, egyszerre megkoppant valami és a papír széltre gurult. Mingyárt felvettem s hát egy káprázatos gyűrű volt, nagy és villogó fejjel.

— Né, mi bujt a porból elé! — kiáltottam fel.

Gáspár bácsi hamar odafutott, de Teréz néni még hamarabb. Elvették a kezemből a gyűrűt és sorban nézegették. Néha közel tartották, néha messze. Néha a világozság felé, néha a homályosság felé.

— Tiszta gyémánt! — szólalt meg végre Gáspár bácsi.

Teréz néni nem mondott semmit, hanem a gyűrűt magához ragadta s azzal egyik szobából a másikba futkosott. Amikor így jól kifutkosta magát, akkor az asztal közepére tette és ott körbe kezdett járni. Én egy kicsi tányért vettem elé, abba belétem a gyűrűt s így visszahelyeztem az asztal közepére. Aztán leültem melléje. A példamot ők is követték s az asztal mellé ültek egy-egy székre. Sokáig így ültünk nagy belső izgalommal, miközben én őket néztem, ők pedig leginkább a gyűrűt. Végre Gáspár bácsi szólalt meg és azt mondta:

— Mit gondoltok?

— A masinát vissza kell vinni — felelte Teréz néni.

— Hát te, Ábel, mit gondolsz?

— Én azt gondolom, hogy ilyen gyűrű nem szegény embernek való.

Mivel Gáspár bácsi is az én pártomon állott, selyempapírosba csomagoltam a gyűrűt és a porszívóval együtt elindítottam haza. Teréz néni egyet sem szólt, de amikor kiléptem az ajtón, abban a pillanatban sirni kezdett.

Az irodában azt felelték nekem, hogy bizonyosan a másik ügynök szipatta fel tévedésből a gyűrűt, amikor ezelőtt két héttel egy gazdag kereskedőnél bemutatta, hogy miképpen dolgozik a Royal. Azóta jelentette is a kereskedő a gyűrű eltűnését s ilyenformán vissza fogják neki származtatni. Aztán felírták a címet és minden köszönet és hálálkodás nélkül elengedtek.

Ottthon nagy és szomorú ősz uralkodott a gyűrű miatt. Én azonban vidám és könnyű voltam, hogy nem a gyűrű varázslát el emgem, hanem megfordítva. A vídamságom annyira bántotta Teréz néni, hogy másnapra ebédet is gyengét főzött, pedig vasárnapot ültünk. Ebéd után pedig maga mellé vette az urát, hogy meglátogassák azt a nagybajszos rokonát. Alig távoztak el azonban, valaki csengetett az ajtón. Azt hittem, hogy ismét Fenyő ur fog jönni, mint nagy vizsgálóbíró s már rá is készültem a fehéres szakállára, de akkorát csalódtam, hogy a családódom az égig ért. Mert Fenyő ur helyett egy gyönyörű szőke lánynak nyitottam ki az ajtót. A lány egy cédulát vett a táskájából elé, azt oda nyújtotta nekem és azt kérdezte:

— Ez a maga neve?

— Igen, ez az én nevem — feleltem.

Erre belépett rögtön s mintha jól tudta volna a járást, egyenesen a belső szobába ment. Ott leült a diványra, ismét kinyitotta a táskáját, kivett belőle két husz dolláros és egy tízest, azt letette a tükör talpára, akkor megnézte magát

a tükörben, majd felém fordult. Hosszan és gyönyörűségének a büvöletével a szemembe mosolygott, aztán felemelte a bal kezét és megmutatta azon a gyűrűt.

— Köszönöm, hogy visszaküldte — mondta kedvesen.

Nagyon meg voltam zavarodva, mert már száz esztendeje nem voltam leánnyal együtt s ilyen széppel pedig sohasem. Így történhetett meg bizonyosan, hogy egyetlen egy angol szó sem jutott eszembe, csak néztem őt, bólogattam és mosolyogtam. Közben a lány visszaült a diványra s ott félig eldőlt, mint a virág, amelyre mézkereső dongó szállott.

— Nem tud angolul? — kérdezte.

Most már valahogy megtaláltam a szót és azt mondtam:

— Tudok.

— Hát akkor monddon valamit.

Gondolkozni kezdtem, hogy mit mondhatnék neki, valami érdemeset és szépet. S nem tudom, miképpen, de egyszerre a „Paradise Alley” jutott eszembe, ahova Gáspár bácsi elvezetett volt engem.

— Paradiseom — mondtam és olyan lehetett az arcom, mint a láng. De neki is nagy melege keletkezett, mert egyszerre rábujt a diványra és úgy ismételte utánam:

— Paradise. . . Paradise. . .

A férfiaság tigrise csak most kezdett igazán marcangolni, amikor a lány nem nézett oda. Pillanatok alatt végigfutott az agyamon az én egész bolygó és értelmet kereső életem s úgy éreztem, hogy a hargitai pásztorság, az erdélyi bolyongás, vagy akár itt a kőművesség, a vasöntési munka, a motorvezetés, vagy bármi más, amivel küzdöttem eddig: mind az semmiség ahhoz a küzdelemhez képest, amit nekem ezekben a percekben kell kiállanom! Ökölbe szorítottam a két kezemet és azt mondtam magamban:

(Folyt. köv.)

Le a kalappal! — Ez teljesítmény!

Ingelen Oktoden Super, a bécsi rádióipar mesterműalkotása
Belmont Super, az amerikai rádiótechnika csodája
Szavatolt nappali és tengerentúli gyarmati vétel — abszolút szelektív —
erőteljes, nemes hang, a legkényesebb igényt is kielégíti.
Kedvező fizetés feltételek!

Rádío „NOVY“ Brassó, Rózsa tér 19.

Bahmüller F. cipőáruháza

Brassó, Károly király-utca 16. (Kapu-u.)

tartja a legjobb és legdivatosabb női-, térti- és gyermekcipőket

Lei 260.

Utcai-cipő

Hegymászó-cipő

Si-cipő

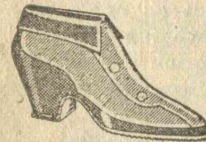
Sport-cipő

Ház-cipő

Hócipő

és Sárccipő

Lei 325.

Lei 260.

Lei 110.

Lei 230.

Lei 425.

Lei 130.

Mély fájdalommal tudatjuk, hogy a
mindnyáunk által nagyon szeretett
ő férj, testvér, sógor és rokon

Odeiszki Károly

ÉPÍTŐMESTER

életének 64 ik. boldog házasságának
34-ik évében 1. hó 8-án hosszas szen-
vedés után megszűnt élni.

Drága halottunk hűlt tetemét 1. hó
10-én d. u. 4 kor fogjuk a gyászháztól.
Hosszu u. 115 sz. alól a bolgárszegi r.
k. temetőbe örök nyugalomra kísérni

Adj Uram örök nyugalommat neki!

Brassó, 1934. december 8.

A gyászoló család.

Ráncos, szeplős, mitesszeres, pat-
tanásos arcok teljes kikészítése új mód-
szerrel — **Kellemetlen hajszálak,**
szemölcsök végleges kiirtása villany-
nyal. — Forduljon bizalommal intézetemhez

„Margó“ kozmetika

Brassó, Buzasor 7. II. emelet

Ha valóban jó
kenyérhez való szalonnát

akar enni, menjen

O. SIMON

csemege- és füstöltáruüzletébe
Brassó, Pension Modern épületében.
(szemben a tűzoltószertárral).

Brassói Lapok Könyvosztályának

kiadásában megjelent

könyvnapptárak

minden könyvkereskedésben és minden újság-
elárusítónál kaphatók.

Nagy Regelő Napptár Lei 25

Családi Napptár „ 25

Kis Regelő Napptár „ 12

Gazda Napptár „ 12

Előjegyzési napptár „ 20

Viszonteladóknek megfelelő árkedvezményt
adunk.

Bukarestben napptáraink minden újságeláru-
sítónál kaphatók, valamint a Bukaresti La-
pok kiadóhivatalában Calea Moșilor 59, Cos-
mopolis hírlapiroda, Calea Griviței 10 és Ig.
Hertz könyvkereskedésében Calea Victoriei 5
szám alatt.

A Brassói Lapok Könyvosztálva.

Méhészeti

gyakorlati
tanácsadó
méhészek számára. Irta: **IGNÁCZ S.**
122 szövegrajzzal. 260 oldal ára 120 Lei

Kapható a Brassói Lapok Könyvosztályában

APRÓHIRDETÉSEK

Egy szó 4 lei, vastag betűkből 8 lei. Legkisebb hirdetés 10 szó. Állástkeresőknek, vagy ugyan-
azon szöveggel hirdetés négyzeri feladásánál 25% engedmény. A hirdetés díjak előre fizeten-
dők. Támpéldányt nem adunk

Vétel-e adás

Elsőrendű minősített sim u-
thali fajtenyészbika eladó.
Érdelklődni Beldi-uradalomban
Budila. 16483

Eladó nagy mennyiségben
iparvasuti s.n. (típ 10 kg.) 1
normál mozdony is (lakatos-
kovácsműhely berendezés, gát-
terek Surducor) jud. Salaj. Er-
delklődni Diósi Ign. Fia Lajos
Keresk. R. T.-nál, Oradea.

Olesón eladó más vállalkozás
miatt 2. Máv 1970-les csapógép
régecs 10 légkörös gőzgéppel,
12 lörös petróli motorral vag-
traktorral. Cím 13542 szám alatt
a brassói kiadóba.

Kitüntetett fajnyulak Castor-
Rex, Chin-Rex eladók. Prognor,
Brassó, Ráma-u. 27. 16534

Stoica Péter

brassói szabómester

megnagyobbítva szabó-
műhelyét, áthelyezte a
Hirsch-er u. 7 sz. alól a

Regele Carol-u.

25 sz. alá (I. emelet)

és kéri vendégszerését,
hogy továbbra is biza om
ma forduljon hozzá

Fényképezészek figyelmébe! Ju-
piterlámpa új állapotban olesón
eladó. Foto Klein, Brassó. 16551

BIRI NENI szakácskönyve
egyetlen háztartásban sem
nélkülözhető. Ara kötve 100
LEJ. Megrendelhető a Bras-
sói Lapok Könyvosztályától.

Állásnyer

Inteligens urinő kerestetik
magányos uriemberhez, mint
háztartásnő. Csak perfekt
személyek jelentkezzenek. Le-
veleket „Vidéki faterlep” jel-
igére a brassói kiadóba. 15475

minden előnye megismétlődik a 11. ósz-
tálynál is, amelynek húzása DECEMBER
15-én lesz. Aki egy negyed sorsjeggyel
játsszik, két számmal vesz részt a sorso-
lásban, aki egész sorsjegyet vesz, minden
osztályban 5 számmal vesz részt.
Egy negyed sorsjeggyel megújítási ára
200 lei. Egy negyed sorsjeggyel a
játékos részt vesz az Állami Sorsjáték
osztálysorsjátékában, amelynek nyere-
ményei oszthatók és a melléksorsjáték
húzásain, amelynek nyereményei osz-
tatlanok.
Minden negyed sorsjeggyel EGY MILLIÓT,
nyerhet a játékos a melléksorsjátékon.
Ne térjen ki a szerencse elől. Az Állami
Sorsjáték a milliósok hatalmas tábo-
rát teremtetette meg. Miért ne lehetne
Ön is közöttük, amikor ez semmi meg-
erősítésére sem kerülne?

LOTERIA DE STAT

Siessen megújítani osztálysorsjegyet! — Vagy ha még nem lenne, azonnal vegyen
mert most még csak 400 leibe kerül egy negyed sorsjegy, amellyel millió nos lehet!

Hivatalos főelárusító: „FORTUNA“

Brassó, Weiss Mihály utca 5 szám Telefon 3-99

Vásároljon a 2-ik osztályra sorsjegyet és siessen megújítani sorsjegyet idejében!

BANCA ILIESCU S. A. CLUJ

főelárusító

Elegáns télikabátok,

kosztümök szövet- és selyemruhák

„MARGARET“ SZALONBAN,

Brassó, Piața Libertății 10 I. emelet

(utner sörcsarnok mellett) Szolid árak!

Fűzőkészítők

Elastic „BALLY“, batist, broche-ok, vala-
mint a fűzőkészítéshez való összes hozzáva-
lók, rendkívül jutányos áron kaphatók

„FLORIDA“

București, Selari 4.

Veszek régi aranyat és ezüstöt,

fizetem a legmagasabb árat,
becserélem új áru ellenében

Brassó, Kapu-utca 28.

Órák — arany — optikai műhely.

A Brassói Lapok apróhirdetéseit
nagy sikert jelenítenek.

Karácsonyi ajándékokra alkalmas irodalmi művek!

Gróf Apponyi Albert: Emlékirataim	160 lei	Ráth-Végh: Magyar kuriózumok	162 „
Ady összes költeményei egész vászon- kötésben	150 „	Nagyiványi Zoltán: Az ideg-allegiótól, a szovjetunióig.	144 „
Bánffy Miklós: Megszámláltattál. Erdé- lyi történet 2 kötetben	288 „	H. G. Wells: Onéletrajz	144 „
Babics: Európa irodalmi története	144 „	Révész: Ady és Léda	144 „
Babics: Dante Komedia, bőrkötésben	300 „	Csermely Gyula: A mi két Miatyánk kö- zött van.	144 „
Makkai: Táltoskirály	140 „	Gulácsi Irén: Fekete völgyek.	165 „
„ Sárka Vihar 2 kötet	288 „	Eckhardt: Magyarország története.	90 „
Barát-Eber-Takács: A művészet törté- nete	480 „	Madács: Az Ember Tragédiája.	90 „
Szász Károly: A világirodalom nagy époszai, 2 kötet	180 „	Török Sándor: Szegény embert még az ág is huzza fűzve	120 „
Kós Károly: Az országépítő.	144 „	Szerb Antal: Irodalomtörténet 2 kötet	250 „
Lyka Károly: Kis könyv a művészetről	90 „	„ A pendragon legenda fűzve	120 „

Kaphatók a **Brassói Lapok Könyvosztályában**

Brassó, Regele Carol (Kapu-u.) 56-58 az udvarban

Kiadó lap- és nyomdatulajdonos: Lap- és könyvkiadó R.-T. Brassó.

Felölsszerkesztő: Kocsis Béla